Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 965 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 23 ՄԱՐՏ 1887 (Ն. Տ.) 4 ԱՊՐԻԼ 1887 — 10 ՐԷՃԷՊ 1304

20 ՓԱՐԱ (Ծ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ)

[illegible]
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه ده نورادونكيان خاننده ارولك
غزته سى اداره سى

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (Ծ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան [illegible]	160
» Վեցամսեայ »	80
» Եռամսեայ »	40
Գաւառաց » և [illegible]	
Թղթատարով [illegible]	240
Գաւառաց համար և [illegible]	
Թղթատարով [illegible]	120
Օտար երկիրներ, [illegible]	56
» [illegible]	28

[illegible] Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեան գրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 23 ՄԱՐՏ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵԳԻՊՏՈՍ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ 1882–1887 (*)

Տարապարհակ և Խարազան

«Եգիպտոս խարազանի պատժոյն ջնջման պատճառաւ, գրեթէ անհնար եղաւ շարունակել տարապարհակ աշխատութեան դրութիւնն։ Ամբողջ գիւղերու բնակիչք կը քաշուէին կը հանուէին իրենց բնակարաններէ, և կը պարտաւորուէին մաքրել Նեղոսի ջրանցներն, ի նպաստ Կառավարութեան, կամ իրենց հարուստ կալուածատէր դրացեաց, առանց բարա մը վարձ ստանալու, մինչ իրենց արտեր անմշակ կը մնային, կամ իրենց հունձքեր կը փտէին արտին մէջ։ Այս անագորոյն դրութիւն ջնջուեցաւ այժմ։ 1882ին Կառավարութիւնն այսպէս 100 օր ձրիապէս աշխատցուցած էր 234,000 մարդիկ։ 1886ին միայն 102,000 մարդիկ տարապարհակ աշխատութիւն կատարեցին, և 1887ին, Նուպար փաշա, որ իրագործեց այս մեծ բարենորոգում, կը յուսայ թէ տարապարհակ չպիտի մնայ յԵգիպտոս։ Ամէն մարդ դրամական վարձ պիտի ստանայ իւր աշխատութեան համար։

Հանրօգուտ շինուածք

«Նոր ջրանցներ շինուեցան բամպակի և արմտեաց արտերուն լիուլի ոռոգման համար, և աւազով լցած ամէն ջրանցներ մաքրեցան։ Ջրաբաշխական մեքենայից համար գործածուած հանքածխոյն սպառումը տարին 14,000 տակառաչափ նուազեցաւ։ Այս տեսակ մեքենայից մեծ վաճառական մ'ըսաւ ինձ թէ, հողագործք բնական միջոցներով ա'նչափ առատ ջուր կ'ըստանան, որ տարին 90ի տեղ հիմակ 30 հատ շոգեշարժ ջրհան միայն կրնայ վաճառել, թէպէտ Ժողովրդեան բարեկեցութիւնն զգալապէս աւելցած է։ Ջրոց այս առատութեան և հետեւապէս հողերուն արդիւնաբերութեան աճմանն հակառակ, հողային տուրքը չէ փոխուած։ Բայց ջրանցներէ զատ յիշատակելի հանրային շինուածք խիստ քիչ են։ Աղեքսանդրիոյ ժայռերը դեռ ևս նաւահանգիստն անմերձենալի կ'ընեն փոթորկի ատեն։ Տիմեադի առջեւ Նեղոսի բերանը նոր նաւահանգիստ մը շինելու համար սկըսուած շարժումն ապարդիւն մնաց Աղեքսանդրիոյ հարստաց ջանիւք, որք դանդատեցան թէ Տիմեադի նոր նաւահանգիստը՝ վնասելով Աղեքսանդրիոյ բարգաւաճման՝ տեղւոյն մեծամեծ ձեռնարկներն ու շինութիւնները պիտի զրկէ իրենց օրինաւոր շահաբերութենէ, Բոր-Սայիտի աճեցուն ժողովուրդը տակաւին երկաթուղւոյ հաղորդակցութիւն չունի Եգիպտոսի ներսերուն հետ, և թէպէտ յԱղեքսանդրիա հոյակապ պալատ մը կառուցուեցաւ միջազգային դատարանաց համար, բայց բնիկ դատարանք շատ անձուկ և խեղճ շէնքեր են։

Բանտերն

«Շնորհիւ այս նիւթական բարեկեցութեան, Անգլիա յԵգիպտոս ժողովրդականութիւն ստանալու վրայ է։ Չորս տարի յառաջ Եգիպտացիք կ'ատէին զմեզ։ Բայց ժողովուրդն ազատուելով կառավարող դասուց իշխանութեան զեղծումէն, մանաւանդ ջրաբաշխութեան մասին, և մեծաւ մասամբ ազատուելով նաև բռնի զինուորագրութենէն և տարապարհակէն, ինչպէս նաեւ ամէն քմահաճ կեղեքումներէ, տարբեր աչքով կը սկսի նայիլ։ Որչափ ալ անժողովրդական լինէինք, ամէն ժամանակ ապահով կրնայինք լինել թէ, Եգիպտացիք ո'և է արեւմտեան Տէրութենէ աւելի զմեզ պիտի ուզեն։ Հետաքրքրաշարժ է նաեւ հակաթուրք զգացումն, որ Արաբի փաշային եգիպտական ժողովրդէն գտած աջակցութեան շարժառիթն էր մեծաւ մասամբ։ Մեր ժողովրդականութեան աճման մէկ ուրիշ պատճառն է բանտերուն վիճակին բարւոքումն։ Երբեմն բանտ մտնողը տենդ կ'առնուր անպատճառ։ Հիմա բանտերն առողջապահիկ վիճակ մ'ունին։ Երբեմն մարդիկ բանտարկեալ կը պահուէին տարիներով առանց դատաստանի։ Հիմակ, երաշխաւորութեամբ արձակման դրութեամբ, մէկ քանի ամիսէն ի հարկէ կը հանուին ո'և է դատաբանի մը առջև։ Վերին Եգիպտոսի բանտերուն մէջ 600 մարդիկ կան միայն, մինչ անցեալ տարի այս ժամանակ հազար մարդիկ կային; և դատապարտելոց գաղթականութիւն մը կազմուած է, ուր միայն արդիւնաւոր աշխատութիւն պարտաւորիչ է։

Դատարանք. — Նուպար փաշա.

«Յայս վայր նշանակեալ բարեոքմունք այնպէս են որ Անգլիացւոց Եգիպտոսէ ելնելովը կրնան անհետանալ, եթէ դատական հաստատ և արդարադատ դրութիւն մը չներմուծուի։ Հիմա, դժբախտաբար, չորս տարբեր դատական դրութիւնք կան յԵգիպտոս։ Նախ, Եգիպտաբնակ օտարազգիք, 100,000 հոգիք, եղեռնական գործոց մասին իրենց հիւպատոսաց դատարաններուն մէջ միայն կրնան դատուիլ։ Կառավարութեանց ոմանց հպատակներն այս պատճառաւ իրապէս զերծ են ամէն պատժէ, և հիւպատոսական դրօշը կը պաշտպանէ երկրին յոռեգոյն չարագործները։ Մինչեւ որ այս դրութիւն չփոխուի, անկողմնակալ բարենորոգում անհնար է։ Բայց հիմա գըլխաւոր Տէրութիւնք գրեթէ միաբան հաւանութեամբ կը յօժարին Եգիպտոսի Միջազգային Դատարանաց յանձնել բոլոր այս հիւպատոսական իրաւասութիւն։ Անգլիա ստիպողապէս կը պահանջէ զայս։ Միջազգային Դատարանաց արժանիքն ու թերութիւնքն հանրածանօթ են։ Անոնց մեծ վտանգն այն է թէ, ըստ որում դատաւորք Եւրոպական Տէրութեանց կողմէ կ'անուանին, քաղաքական հանգամանք ունեցող դատերու մէջ ազգային կողմնակցութիւն կրնան ցուցնել։ Բայց այս յատուկ դատարանք լաւ կ'ապահովեն օտարազգեաց սովորական շահերը, թէ' միմեանց հետ եւ թէ բընիկներուն հետ դատերու մէջ։ Այս դատարանք, թէեւ յոյժ մանուածոյ, բազմածախ և բազմամարդ են, բայց օրինաւոր և անկողմնակալ արդարութիւն մ'ի գործ կը դնեն։ Յեգիպտոս միջազգային դատարաններէն աւելի կարեւորագոյն են բնիկ դատարանք, որք մօտերս բարենորոգեցան։ Չորս տարի առաջ երկու բնիկներու միջեւ արդարութեան գործը գրեթէ յայտնապէս սակարկութեան ու տուր և առի նիւթ մ'էր, և Կառավարութեան կամ Վարչութեան մը դէմ դատ բանալն անծանօթ ինչ էր։ Նուպար փաշա ձեռնարկեց դարման տանիլ այս դժբախտութեան։ Ներմուծեց Նաբոլէոնեան Օրինագիրքն եւ դատավարութեան դրութիւն մը։ Բարձրացուց դատաւորաց թոշակներն, այնպէս որ նախնական դատարանի բընիկ դատաւոր մը այսօր վեցպատիկ աւելի թոշակ կ'առնու քան առաջուան թոշակն։ Նուպար փաշա բերաւ մեծասան եւրոպացի դատաւորներ՝ յայսմ մասին իրեն աջակցելու։ Դեռ շատ կանուխ է դատաստան մ'ընելու համար այս բարենորոգման վրայ, որ յԵգիպտոս մուծուած բարենորոգմանց մեծագոյնն է։ Տակաւին կը լսեմ անպէտ յետաձգմանց և մինչեւ իսկ կաշառակերութեան ամբաստանութիւններ։ Եղեռնական դատավարութիւնք շատ մանուածոյ և շատ երկար է։ Բայց յառաջդիմութեան նշանք անպակաս են։ Անգլ. գլխաւոր վաճառական մ'ըսաւ ինձ թէ երբ բնիկի մը հետ դատ մ'ունենայ՝ դատ վարելու իւր իրաւունքը կը փոխանցէ բնիկի մը վրայ, որպէս զի դատը փոխանակ միջազգային դատարաններու՝ բնիկ դատարաններու առջեւ տեսնուի։ Հիմա բնիկներէն շատեր համարձակապէս դատ կը վարեն եգիպտական Կառավարութեան դէմ, ի մասին մանաւանդ ջրային իրաւանց, եւ երբեւ պաշտօնեայ մը վարչային իշխանութեան քմահաճութեանց դէմ, այս դատարանք խիստ յոյժ օգտակար ծառայութիւն մատուցանելու վրայ են։ Եւրոպացի դատաւորք պէտք եղածին չափ օգտակար չեն, զի մեծաւ մասամբ անգէտ են արաբերէնի, երկրին լեզուին, որոյ հմտութիւնը պէտք է իբրեւ պայման պահանջուի յետ այսօրիկ։ Տեղային այս նոր դատարանք արդէն ընդհարեցան կրօնային վաղեմի դատարաններուն, ուր անձնական հանգամանաց վերաբերեալ խնդիրք կ'որոշուին ըստ Ղուրանի և Շէրիադի։ Շէյխ-իւլ-Իսլամն և Մեծ-Քատը էֆ.ն կը պահանջեն իրաւասութիւն ո'չ միայն ամուսնութեան և ժառանգութեան խնդրոց մէջ, այլ ամէն քաղաքային դատերու մէջ որք ներկայացուին իրենց վճռոյն։ Աստի ծագած են երկու կերպ վճիռք, և մեծ շփոթութիւն։ Բայց եգիպտական Կառավարութիւնը Նաբոլէոնեան Օրինագրքին տուաւ ինչ որ անոր իրաւունքն էր։ Շէյխ-իւլ-Իսլամը փոխուեցաւ, և որոշուեցաւ որ քաղաքային դատերն աշխարհական դատարաններուն ներկայացուին։ Առաջարկեցաւ միջազգային դատարանները գործածել իբրեւ կրթիչ մարմին մը այս բնիկ դատարանաց համար։ Կարճ միջոցի մը համար միջազգային վճռաբեկն ատեանը պիտի ընդունէր բողոքներ բնիկ դատարաններու վճռոց դէմ, պիտի տար անոնց փորձառու դատաւորներ, և իրաւունք պիտի ունենար պաշտօնանկ ընելու և անուանելու բնիկ դատաւորները։ Բայց այս առաջարկ մերժուեցաւ, եւ հետեւապէս, բնիկ դատարանաց յառաջդիմութիւնը դանդաղ պիտի լինի։ Բայց Նուպար փաշա յոյժ կը վախնայ Եգիպտոսի մէջ աւելցնելէ միջազգային տարրը (*)։

Հանրային կրթութիւն

«Կրթութեան համար բան չէ եղած։ Քանի մը լաւ վարժարաններ կան ի Գահիրէ, ինչպէս միշտ եղած են, և միւս 5-6 մեծ քաղաքներու մէջ. բայց ընդ մէջ այս վարժարանաց եւ գիւղային մզկիթի դպրոցին, ուր տղայք կ'զբաղին միայն Ղուրան բերնուց սորվելու, բացարձակապէս չկան ուրիշ կրթական հաստատութիւններ։ Վարժապետական դպրոց մը կայ, որ սակայն ի չգոյէ դրամոյ գոցուելու աստիճան եկած է։ Կառավարութեան կրթական նպաստն, 80,000 ոսկի տարին, ղրուշ մը աւելի չէ Իսմայիլ փաշայի օրով եղածէն։ Եւ սակայն, առաջին հարցը զոր Անգլիա՝ իւր արդի քաղաքականութեամբ՝ պարտի ուղղել ինքնիրեն ի մասին Եգիպտոսի, սա է թէ, «Որչափ ժամանակէն Եգիպտոսի բնիկները կարող պիտի լինին կառավարել իրենք զիրենք»։ Պատասխանը սա պիտի լինի. «Երբեք կարող չպիտի լինի, մինչեւ որ ազգային կրթութեան իրական դրութիւն մը չկազմակերպուի»։ Եգիպտոս միշտ կարօտ պիտի լինի խնամարկութեան, եթէ իւր ժողովուրդ այսպէս տգիտութեան մէջ թողուի։ Նշանակելի իրողութիւն մ'է թէ 60 տարեկանէ վեր երեք մարդիկ միայն կան յԵգիպտոս, որք կարող կը համարուին Նախարարապետի պաշտօնը վարելու, և ծեր չեղող քաղաքագիտաց մէջ ո'չ ոք կայ ծերերուն յաջորդելու կարող։ Բայց Անգլիոյ պարտականութիւնն է ո'չ միայն հոգտանիլ Կառավարութեան ամէն ճիւղերուն բարւոք մատակարարութեան, այլ և նայիլ որ արդի եւրոպացի պաշտօնատարաց տեղ աստիճանաբար յաջորդեն ձեռնհաս բնիկներ։ Ապա թէ ոչ, Անգլիա պիտի մնայ յԵգիպտոս մինչեւ վերջին դատաստանի օրը։ Կըրթութեան պակասութենէն զատ, ուրիշ պատճառ մ'եւս կայ արժանաւոր և կարող բնիկներու նուազութեան։ Եւրոպացի վարիչներ բռնած են գրեթէ ամէն գլխաւոր պաշտօններն 1876էն ի վեր, և դեռ մինչեւ 15 օր յառաջ բնիկ մը առաջնակարգ պաշտօնի մը չէր կոչուած։ Թղթատարական վարչութիւնն այժմ' օրինակը տուաւ։ Թղթատարութեան վերատեսուչ անգլ. Պ. Հոլդըն Երկաթուղեաց վերատեսուչ անուանուելով, իրեն յաջորդեց Սապա Պէյ, որ Թղթատարական վարչութեան մէջ երկրորդ պաշտօնը կը վարէր։ Գալով Նախարարական պաշտօններու, աստ մեծ կուսակցութիւն մը միշտ խոյս տուած է պաշտօնէ՝ ցորչափ երկիրը կը դըտնուի ընդ. օտար տնօրէնութեամբ։ Միշտ խնդիր մ'եղած է թէ մինչեւ ե'րբ պիտի մնան օտարազգիք, այնպէս որ անոնց օրով պաշտօն վարող բնիկներու համար վախ կայ թէ անժողովրդական պիտի լինին երբ օտարազգիք մեկնին։

Քաբիթիւլասիոնք

«Շատ դժուար է իրական յառաջդիմութիւն ընել Եգիպտոսի բարենորոգման գործին մէջ, քանի որ (Անգլիացիքս) զուրկ ենք իրական իշխանութենէ։ Բնիկներն իրենց անհոգութեամբ կրաւորական դիմադրութիւն մը կ'ընեն ամէն փոփոխման, որոց մէ անմիջական բարիք չեն ակնկալեր։ Բայց բնիկներուն ընդդիմութիւնը չէ այնչափ սոսկալի որչափ օտարազգեաց ընդդիմութիւնն՝ իրենց հակամրցական նախանձներով և ամէն տեղային իրաւասութենէ ազատութեամբն։ Եգիպտական բարենորոգմունք կաղ ընդ կաղ պիտի ընթանան ցորչափ ի կիրարկութեան են Քաբիթիւլասիոնք, որք Եգիպտոսի Ընդհ. Պարտքէն աւելի ծանր արգելք մ'են յառաջդիմութեան և բարենորոգման։ Թունուզի օրինակը ցոյց կուտայ թէ ինչ գործեր կրնան կատարուիլ եթէ Քաբիթիւլասիոնք ջընջուին։ Պարտուց Դաշնագիրը կնքուեցաւ և Թունուզի վրայ ֆրանսական Թեւարկութիւնն հաստատեցաւ 1881 մայիսին։ Այդ թուականէ ի վեր, որ է՝ մեր Եգիպտոսի գրաւումէն միայն մէկ տարի յառաջ, Ֆրանսա Տէրութեանց հաւանութիւնը ձեռք բերաւ ջնջելու Քաբիթիւլասիոնները, միացուց և զեղչեալ տոկոսներով վերակազմեց Թունուզի Ընդհ. Պարտքն, որոյ թուղթերն 100ին 100է աւելի կ'արժեն այսօր, հաստատեց նոր դատարաններ ի Թունուզ, շինեց դըպրոցներ, մուծուց նոր մշակումներ, և հին մշակումները զարգացուց, կալուածական պարզ օրէնք մը յօրինեց, քաղաքային խորհուրդներ սահմանեց, հասութից առաւելութիւն ձեռք բերաւ, կրճատեց ի Թունուզ ներմուծեալ վաճառաց քանակութիւնն, և ի վերջոյ, Թունուզցի ժողովրդեան իւր վիճակէն գոհութիւնը կ'արտայայտուի այնու զի ֆրանսական լեզուին ուսումը չտեսնուած կը ծաւալի երկրին ամէն կողմն։ Աւասիկ ինչ որ Ֆրանսա իւր Թեւարկութեամբ կրցաւ ընել ի Թունուզ, և ինչ որ Անգլիոյ յԵգիպտոս բռնած դիրքն իրեն թոյլ չտուաւ ընել։»

(*). Տե՛ս մարտ 16 երկուշաբթի աւուր թիւը։

(*). Անգլ. Թղթակիցը բաւական արդարութեամբ չի յիշեր Նուպար փաշայի բովանդակ մասնակցութիւնն այս դատական բարենորոգման։ Ծանուցեալ իրողութիւն մ'է թէ միջազգային դատարանք Նուպար փաշայի գործն են, ինչպէս եւ բնիկ բարենորոգեալ դատարանք, այնպէս որ առանց չափազանցութեան կրնայ ըսուիլ թէ Եգիպտոս զիւր բոլոր դատական բարենորոգումն կը պարտի Նուպար փաշայի, որ Խտիւ Իսմայիլ փաշայի օրէն ի վեր կ'աշխատէր այս բանիս։ Ծ. Խ.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ. Քրուբի 30 խոշոր թնդանօթներ մարտ 28ին փոխադրեցան յԱնվերս (Պելժիա), առաջին գծի բերդերուն պաշտպանման համար։ Ուրիշ 100 թնդանօթք եւս պիտի ղրկուին յԱնվերս։

— Հոլլանտայ Կառավարութիւնը Երեսփ. ժողովոյն մատոյց ծրագիր մը, որով տարի մ'եւս զէնքի տակ կը պահէ այս տարի ճամբուելիք ցամաքային և ծովային զօրքերը։ Զայս կը պատճառաբանէ՝ յիշեցնելով միւս Տէրութեանց սպառազինութիւններն, որք ծանր խառնաշփոթութեանց ծագման երկիւղ կուտան Հոլլանտայ Կառավարութեան։ Երեսփոխաններուն բաշխուած գաղտնի ծանօթագրութիւն մը վաւերական տեղեկութիւններ կուտայ Հոլլանտայ ծովային և ցամաքային ոյժերուն վրայ։

— **ԼՈՐՏ ՌՈԶԲԵՐԻ**, Նախորդ ազատական Նախարար արտաքին գործոց Անգլիոյ, որ Հնդկաստան և Եգիպտոս գացած էր, յԵւրոպա վերադառնալով, մարտ 25ին ի Վիէննա երկար տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Քալնոքի Կոմսին հետ։ Հետեւեալ օրը Լորտը գնաց Պերլին, ուստից Բարիզի ճամբով Լոնտոն պիտի վերադառնայ։

— **Պ. ՆՈՎԻԿՈՎ**, Նախորդ ռուս դեսպան ի Կ. Պոլիս և ի Վիէննա, քանի մ'օրէ ի վեր Աւստրիոյ մայրաքաղաքը կը գտնուի։

— **ՌՈՒՍԻԱ**. Լէ-ընդ Հերըլտի քանի մ'օր առաջուան մէկ թուոյն մէջ կը կարդանք. «Ազատ Դաշնակցութիւն» անուամբ ի Ռուսիա կազմեալ նոր կուսակցութեան մը Յայտարարութիւնն հրատարակեցաւ ի Վիէննա անցեալ ուրբաթ։ 25 յօդուածէ բաղկացեալ այս հիմնագիր կը պահանջէ Ռուսիոյ համար ամէն տեսակ սահմանադրական ազատութիւններ, բայց կարեւորագոյնն է վերջին յօդուածն, որ կ'ըսէ. «Պետութեան գլուխը կրնայ լինել ժառանգական կայսր մը, կամ ազատապէս ընտրեալ առժամանակեայ Նախագահ մը։» Աստի կ'երեւի թէ կուսակցութիւնն աւելի հանրապետական է քան սահմանադրական։ Տեյլի Թելէկրաֆին Վիէննայի թղթակիցը կ'ըսէ. «Այսօր եւս տեղեկութիւն առի Բեդերսպուրկէ թէ . . . վտանգն երկիւղալի համեմատութեամբք աւելնալու վրայ։ Իմ թղթակիցս կը վարանի անուանել զայն . . . զի շարժումն ունի աւելի ընդհանուր անգոհացուցիչ հանգամանք մ'ունի քան ինչ որ սովորաբար կ'անուանի . . . Բայց կը հաստատէ թէ յառաջապահը կազմեալ է . . ։ Ներքէն, որք ժամանակ մը իրենց ահաբեկիչ դրութիւնը շարունակելէ յետոյ, հաւանօրէն միւս . . . տարերք յերեւան պիտի ելնեն։» (Լէ-ընդ Հերըլտ.)

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՆԱԻՍ

ՆՈՐԱՎԷՊ

Ո՛հ, ոչ, ոչ, մայրիկ, ես կ'ուզեմ կարգուիլ,
Կ'ուզեմ այր մ'որ լաւ գիտնայ աշխատիլ։

Այսպէս երգելով կ'երթային, թեւ թեւի տուած, գեղջկական կիրակնօրեայ հագուստներով։ Անոնցմէ երկուքն — որովհետեւ երեք աղջիկ էին — Միէթ եւ Ժիւլիէթ կը կոչուէին։ Գլուխնին բաց էր։ Իրենց սեւ բաճկոնակին մէջտեղէն սպիտակ շապիկնին կ'երեւէր. կապոյտ բրդէ շրջազգեստնին հազարաւոր փոթերով բաճկոնակին կը միանար, եւ անոնց մէջքը բարակ կ'երեւցունէր ու ազդրերը կը խոշորցունէր, Ավինեօնի սովորութեան համեմատ։ Երրորդն՝ Ալ բնակող աղջկանց թաւշէ գտակը դրած էր որ գրեթէ իւր ծածրակին վրայ ոսկեգոյն մազերու հիւսքեր կ'ամփոփէր, եւ իւր սպիտակ շղարշեայ եւ մետաքսէ կըրկնակի վզնոցը բաց թողած էր անոր պարանոցը։ Այդ աղջիկը Նաիս կը կոչուէր եւ շատ գեղեցիկ էր, Գամպալայի կանանց ճշգրիտ տիպար մը։ Կանոնաւոր դիմաց գըծագրութիւն մ'ունէր, որ կ'ազնուացնէր իւր մուգ կապոյտ աչաց խորունկ նայուածքն։ Ալ ծնած եւ հոն մեծցած էր, յետոյ որբ մնալով եկած էր բնակիլ իւր Ռիկօ հօրեղբօր քով՝ որ Կառանսի ամարանոցը կը բընակէր Բիէգալոթի եւ Ռոնի մէջ տեղ։ Որովհետեւ այն օրը կիրակի էր եւ Սէն մ'Անդեօլի տօնն՝ երկու դրացի աղջիկներու հետ ճանբայ ելած էր այն տեղի խաղերը տեսնելու համար։

Կ'ուզեմ այր մ'որ լաւ գիտնայ աշխատիլ,
Որթատունկ բաշել և ցորեն հնձել։

Այս շինական յանգերգը բարձրաձայն երգելով կ'երթային։ Ժիւլիէթին եւ Միէթ կնձնիի ճիւղեր փրցուցած էին, զոր բոլոր ատենները կը շարժէին, օդին մէջ բզզացող կապոյտ եւ զօրչ ճանճերը վանելու համար եւ կատակ կ'ընէին Ալէզունեօյն՝ անոր պարանոցն ու կռնակը խարազանելով։

Նորատի աղջիկը կը խնդար, տերեւներուն գգուանքին տակ սարսռալով։

. . . Արեւը դաշտը կը կիզէր, տաքցած խոտերն անուշ կը հոտէին։ Արտերն արդէն հնձուած՝ կ'արծես կ'այրէին։ Հողին վրայ մնացած յարդերն արեւուն ճառագայթներէն կը ցոլային եւ ծառերն անշարժ կը կենային հանդարտ օդին մէջ։ Մանրաներդ աղջիկներուն ետին հորիզոնին վրայ կ'երեւէին շողիներու մէջ թեթեւապէս ծածկուած լեռներ, մինչդեռ իրենց առջեւ Վիլնէօյի կանանչագեղ բլուրները կը բարձրանային գետին միւս կողմէն որ տակաւին չէր երեւեր . . . ։

Ճամբէն դարձած միջոցնուն երկու երիտասարդներու հանդիպեցան, որք նոյնպէս տօնավաճառին կ'երթային՝ իրարու բարի լոյս մաղթեցին, խնդացին եւ իրար հանդիպելնուն վրայ զարմացան։

Այս երկու երիտասարդք Թօնէն Բէյյան եւ Ֆրանսուա Շիւսէյ կ'անուանուէին։ Երկու երիտասարդ գեղեցիկ տղայք. մանաւանդ Թօնէնը, քսան եւ հինգ տարեկան կայտառ տղայ մ'էր, լայն ուսերով, առնական դիմօք եւ յոյժ վայելուչ իւր խոշոր բրդեայ գլխարկով ու բաճկոնն ուսին վրայ նետած։ Որբ մնացած՝ եւ արդէն բաւական գեղեցիկ գետնի մը տէր եղած էր, ուստի շատ մը մայրեր կը փափաքէին զինքը փեսայ ունենալ եւ շատ մ'աղջիկներ իբրեւ ամուսին։ Շատ բարի էր, մէկուն գէշութիւն մը չէր ըրած, ամէն մարդ կը յարգէր եւ ամէնէն կը յարգուէր եւ միշտ ամէնէն առաջ կը նետուէր երբ խնդիրը քաջութեան ու յօժարութեան վրայ ըլլար։

Ճամբանին կը շարունակէին, Ժիւլիէթ, Նաիս և Միէթ միշտ թեւ թեւի մնացած, երիտասարդք ալ նոյնպէս անոնց կը հետեւէին մօտէն և անոնց ականջն ի վար պարապ խօսքեր ընելով կը խնդացնէին զանոնք. շատ պարզ, շատ պարկեշտ խօսքեր կ'ըսէին, որք տարօրինակ և զուարճալի կը թուէին իրենց՝ վասն զի երիտասարդ էին, վասն զի իրար հանդիպելնուն վրայ շատ ուրախ էին։

Բայց Թօնէնի և Ֆրանսուայի այս հանդիպումը բոլորովին դիպուածական չէր. Թօնէն կանխամտածութեամբ ըրած էր, որովհետեւ երկար ատենէ ի վեր Նաիսը կը սիրէր. Ալէզունեօյն քիչ մը հասկցած էր այս բան։

Արդէն միշտ իրար հանդիպած էին եւ գիրք կարդալու նման կրցած էր կարդալ անոր անկեղծ նայուածքին մէջ որ իրմէ բնաւ չէր վրիպեր։

Սոյն վայրկենին իսկ երիտասարդն անոր կ'ուղղէր իւր բոլոր խօսքերն եւ երբ այդ խօսքերն ըսելու համար գլուխը կը ծռէր, Նորատի աղջիկն իւր մերկ պարանոցին վրայէն անոր շունչին անցնիլը կ'զգար գըգուանքի մը պէս։

Եւ համակեալ այն սիրով զոր կը գուշակէր առանց որ եւ է յայտնութեան, ինքն ալ սկսած էր սիրել։ Իւր աչքին միւս մարդոցմէն այնքան տարբեր կ'երեւնար նա, անոր վրայ այնքան մեծ զօրով մը կ'զգար, իրեն նկատմամբ անոր ձեւերն այնքան քաղցր եւ յարգալից էին, անոր առնական ձայնն իրեն հետ խօսած ժամանակ այնքան գորովալից հնչումներ ունէր, որ տակաւ առ տակաւ սկսած էր իւր կոյս սրտին բոլոր զօրութեամբը սիրել զայն։

Շատ անգամ ինքնիրեն կը մտածէր թէ արդեօք նա լրջօրէն իւր վրայ կը մտածէ՞ր . . . Անշուշտ, լաւ ընտանիքէ էր, և իրեն չափ հարուստ, բայց կրնար իրմէ աւելի աղէկ մէկն գտնել . . . եւ նոյն մտածմամբ թէ՝ նա կրնար ուրիշ աղջիկ մ'իրեն նախադասել, խորապէս կը յուզուէր եւ կը տխրէր։

. . . Վերջապէս մեծ ճամբան ելան, ուրկէց հարիւր մեթր անդին կը տեսնուէր երկու եզերքներն, այսինքն Տռօմ և Արտէշը միացնող կամուրջն։ Արդէն կամուրջին անդին կողմէն տօնավաճառին աղմուկը կը լսուէր։

Վայրկեան մը կանգ առին իրենց փոշիները մաքրելու համար։ Իրենց ոտից ներքեւէն Ռոնը կը հոսէր ծոփայուր. առատ անձրեւները բարձրացուցած էին անոր ջուրը և մեծ մեծ կոհակներ միմեանց ետեւէն կ'ընթանային՝ խենէ կղզեակները բոլորովին ծածկելով. հիւսիսային կողմը, հովտին վըրայ բացուող լայնատարած դրան մը նման Վիվիէի անցքին կիրճին մէջ կ'երեւնար ուրիշ ընդարձակ դաշտ մը։ Արեւելեան կողմը մառախլապատ Ալպիններուն ետեւէն, Վանդուլ լեռը կը բարձրանար և, հարաւային կողմը, հեռուէն հորիզոնը կ'անհետանար անորոշ գծերու մէջ՝ որք կը կորսուէին շողշողուն երկնից անհունութեան մէջ։

. . . Յանկարծ մեր ճանբորդներու քովէն մարդ մ'անցաւ, պզտիկ, փոխտ, դամփալ մը չար եւ խորամանկ կերպարանօք։

— Բարի լոյս, Ֆրանսուա, ըսաւ, միւսները չը տեսնել ձեւացնելով։

— Բարի լոյս, Պուռաս։

— Թշուառականը, դեռ ինձ հետ սրդողած է, մրմնջեց Թօնէն ժպտելով։

Այդ Պուռասը կոշտ եւ կռուարար մէկն էր։ Թօնէնին ոխերիմ թշնամին՝ որովհետեւ տօնի օր մը զինքը ծեծած էր, պարահանդէսի մը մէջ աղջիկ մ'անարգած ըլլալուն համար . . . կ'ատէր զԹօնէն, այն նուաստացուցիչ դասը Նաիսի ներկայութեան իրեն տուած ըլլալուն, Նաիսի՝ որու հետ ուզած էր ամուսնանալ իւր հարստութեան համար եւ ուրկէ բացարձակապէս մերժուած էր։ Այժմ երկուքն ալ չարաչար կ'ատէր եւ անոնց ուղղած նայուածքներէն կարելի էր գուշակել թէ՝ երբեք չը պիտի ներէր անոնց։

Ճամբանին սկսան շարունակել։ Իրենց դիմացն ամփիթատրոնի ձեւով բարձրացած, Պուրկ-Սէն-Անտէօլ գիւղը կ'երեւէր իւր հնօրեայ տուներով, իւր եկեղեցւոյն ռոմանեան զանգակատունով եւ իւր ծովեզերեայ ճամբաներով, որք զարդարուած էին սօսիներով եւ կնձնիներով։

Բ.

Պուրկ-Սէն-Անտէօլի սեպտեմբեր ամսոյ մէջ տեղի ունեցած տօնահանդէսն յոյժ զուարթ կերպով տեղի կ'ունենայ։ Գետեզերին եւ քաղաքապետութեան պուրակին դէմ, կանգնուած էին ամէն տեսակ տախտակամածներ. ամէն տեսակ տարօրինակ զբօսանքներ կը վխտային, ծնունդ անհեթեթ արուեստագիտութեանց որք սաստ են տօնահանդէսներու մէջ իրենց ծանր ու կոշտ կառքերով, կոտրած գործիքներով և պլլանդակ անձնաւորութիւններով։ Խառնուրդ մ'է կոշտ կերպիւ նկարուած կտաւեղէններու, առանց անուան ոսկեզօծ զարդերու, ու անլուր սրճարաններու, անասուններու, հսկայ կիներու, գաճաճ մարդերու, ջրային աւազաններու եւ ըմբշամարտերու։ Հրացանով նշանառութիւն ընողներն իրեն սպիտակ ծխափողերը ցոյց կուտային հրացաններն շրջակած, գիւղացւոց ձիերը կը դառնային շարժելով իրենց պղնձէ ղեղնած փականակներն եւ սպիտակ մարգարիտներն, ու բոլոր ասոնց վրայ կ'աւելնար անվերջ նուագարաններու խուլ ժխոր մը, կապիկներու աղաղակներ, աճպարարներու գոչիւններ եւ մանչերուն այդ բազմազբաղ ամբոխին որ կը թուալէր կոհակի նման՝ բացօդեայ խանութներու ծանր ծխահոտութեանց մէջ։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տնտեսական Խորհուրդն որոշեր է Թաղական Խորհուրդներէն պահանջել 1886 տարւոյ հաշուեցոյցերն, յանձնարարելով միանգամայն որ 87 տարւոյ հաշիւներն օրինաւորապէս Անտուկի տումարի մը մէջ արձանագրեն առանց օրհաշուի և մայր հաշուի փոխադրելու և սպասեն հաշուական միակերպութեան ու կանոնաւորութեան մասին պատրաստուած ընդհանուր հրահանգին որ ի մօտոյ իրենց պիտի հաղորդուի։

Ազգ. Պատրիարքարանը տեղեկանալով որ քանի մը Թաղեր, առանց իր գիտութեանը, նուիրատուներ շրջաբերութեան հանած են, որոշած է հրատարակել թէ նուիրատու ազգայինք բեր կեղծ մերժեն ա՛յն տումարն որոց վրայ Պատրիարքարանի դրոշմը չգտնուիր։

Կը լսենք թէ Պատրիարքարանն այսուհետեւ ամեն շաբաթ ի պաշտօնէ հրատարակութեան պիտի տայ Նշանելոց անուանքն մանրամասնօրէն։

Միացեալ ընկերութիւնք հրաման տուած են իրենց Զէյթունի Տնօրէն-Դասատուին՝ համեստ շիրիմ մը կանգնել տալ Կիլիկիոյ վարժարանաց Նախկին Տեսուչ հանգուցեալ Սանտալճեանի գերեզմանին վրայ ի Մարաշ։

Հանգուցեալն իր գործունէութեամբ ու բարեհամբոյր բնաւորութեամբ յոյժ լաւ տպաւորութիւն մը թողած էր Ընկերութեան անդամոց և բոլոր զինքը ճանչցողներուն վրայ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգային Տնտեսական Խորհրդոյ

1. Գարակէօմրիւկի Թաղային սնտուկին միամեայ մատակարարութեան հաշուեցոյցն՝ որ կ'սկսի 1886 յունվար 1էն և կը յանգի ցվերջ դեկտեմբերի նոյն տարւոյ։

2. Գանտըլլը Թաղային սնտուկին հաշուեցոյցն՝ որ կ'սկսի 1884 նոյմ. 25էն եւ կը յանգի ցվերջ դեկտեմբերի 1886 տարւոյ. և

3. Բերա Թաղի Ս. եկեղեցեաց սնտուկներուն և տեղւոյն ազգային կալուածոց Հոգաբարձութեան 1886 ամբողջ տարեշրջանի հաշուեցոյցերն ըստ օրինի Տնտես. Խորհրդոյ ներկայացուած, և անոնց յար և նման օրինակներն իւրաքանչիւր Թաղի եկեղեցւոյ բակն ի տես Թաղեցւոց կախուած են։

Տնտես. Խորհուրդն սյսու պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարդայ Պատասխանատու Թաղեցւոց, որ իրենց Թաղին վերաբերեալ հաշուեցոյցին վրայ որ եւ է դիտողութիւն կամ բողոք ունին, Թուականէս մինչեւ 21 օր գրաւոր կերպիւ ներկայացնեն Տնտես. Խորհրդոյ։

Հետեւապէս սոյն պայմանաժամին լրումէն յետոյ՝ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ։

19 մարտ 1887

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Քէօթահիոյ կառավարիչ անուանեցաւ Ճանիկի կառավարիչ Հասան պէյ եւ նմա յաջորդեց Քէօթահիոյ կառավարիչ Նազիմ պէյ։

Սանիէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Եվգաֆի նախարարութեան Մաշլիւպաթի դիւանին առաջին քարտուղար Ալի էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Պասրայի Եվգաֆի հաշուակալ Ճումա էֆէնտիի ու Թաղապետութեան Գ. շրջանակի առաջին երկրաչափ Սաֆվէդ պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Թնդանօթաձիգ զօրաց ուսուցիչ եւ ամրութեանց ու թնդանօթներու յանձնաժողովոյ անդամ գերմանացի Ֆէրիգ Նասըր փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ջադալճայի զինուորական հրամանատար Ֆէրիգ Ասիմ փաշայի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ սպայակոյտի գնդապետ, զինուորական քննիչ յանձնաժողովոյ անդամ եւ Սէնայի վարժարանի վերատեսչի օգնական Հասան Րիզա պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Թաղապետութեան Գ. շրջանակի Թղթակցութեանց քարտուղար Սըրրի պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Րէժիի Ադրիանուպոլսոյ պաշտօնեաներէն Ռումանիացի Պ. Գլանքի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Բերա հասած մասնաւոր տեղեկութիւնք կը յայտնեն թէ Վրաձայի մէջ խռովութիւնք ծագած լինելով, Խնամակալութեան հրամանաւ Բլէվնայի պահապան զօրքերէն երեք վաշտ խռովութեան վայրը ղրկուեր են փութանակի։ Ասոնց մեկնելէն յետոյ Բլէվնայի մէջ ևս խռովութիւնք ծագեր և 3-4 օր տեւեր են։

Նմանապէս խռովութեան լուրեր կը հասնին Քէօբրիւճիձայէ (Արեւ. Ռումելի)։

—Փիլիպէէն մարտ 17/29 Թուականաւ կը գրեն առ [illegible]։

Նախարարապետ Պ. Ռատոսլավոֆ աստ կ'սպասուի շաբթուս մէջ։ «Հանրային փրկութեան մասնախումբն» և տեղական իշխանութիւնք կը պատրաստուին ջերմ ընդունելութիւն մ'ընել նմա։ Ցայտնի է թէ այդ պաշտօնական անձի պտոյտի նպատակն է նոր շարժում մը յառաջ բերել ի նպաստ Պադէնպէրկի Աղէքսանդր իշխանի վերընտրութեան։

Փողոցներու մէջ մինչեւ կէս գիշեր շրջագայութիւնք ներելի է այժմ, բայց քաղաքէն և գիւղօրէից միջեւ հաղորդակցութիւնք ազատ չեն տակաւին։ Այս բանիս համար հարկ է քաղաքապետութեան դիմել, ուղեւորութեան պատճառներն յայտնել և հրաշխաւորութիւն ցոյց տալ, որոյ փոխարէն 24—26 ժամուան արտօնութիւն մը կը շնորհուի։

Ձերբակալութիւնք կը շարունակուին։ Ի մէջ այլոց, երեկ ձերբակալեցաւ մարդ մը որ կը պատրաստուէր սպաննել Սավոֆ և Պոպէֆ հարիւրապետներն, առաջինն հրամանատար քաղաքիս և երկրորդն՝ հեծելազօրաց պետ։ «Հանրային փրկութեան մասնախումբն» որոշած է առանց ազգի խտրութեան ամեն քաղաքացիէ արտասովոր տուրք մ'առնուլ «Հոգալու համար ծախքերն այն ջանից որք կը լինին ոստիկանութիւնը փրկելու նպատակաւ.» Այս միջոցաւ «ռուսամոլներուն ամսաթոշակ յատկացնել կ'ուզուի». Ցուսալի է որ կայս. կառավարութիւնը պիտի հակէ որ իսլամ ժողովուրդն՝ որ այնքան կը նեղուի արդէն՝ չբռնադատուի այսպիսի կամայական տուրք մը վճարելու։

—Օրխանէի մէջ վերջերս կազմեալ հայրենասիրական դաշնակցութիւնն հրաւէր մ'ուղղելով խնամակալաց՝ խնդրեր է որ ամեն հնար ի գործ դնեն Աղէքսանդր իշխանը Պուլկարիա վերադարձնելու համար։ Ստորագրողք կը յայտնեն թէ իրենք միշտ իբր իրենց օրինաւոր իշխանը կը նկատեն զնա և պատրաստ են ամեն ինչ զոհել նորա համար։

—Պուլկարիոյ ռուսասէր կուսակցութիւնն առիթ չփախցներ չփոթութիւններ պատճառելու և խնամակալաց գործը դժուարացնելու համար։ Այս օրերս լուր տարածեր է թէ երկու քրիստոնեայ մանուկներ անյայտ եղած են և թէ Հրեայք առեւանգած էին զանոնք զատկական տօնը մօտ լինելուն առթիւ։ Սակայն կառավարութիւնն անմիջական և խիստ քննութիւն մը հրամայեր է, ուստից յայտնուեր է թէ բնաւ մանուկ մը չէր կորսուած։

ԿՐԵՏԷ

Կրէտէի երեսփոխանական ժողովոյ վերջին նստաշրջանի մէջ քուէարկեալ կանոնագրոց և օրինաց մէկ քանին վաւերացած լինելով Բ. Դրան կողմէ, կուսակալ Բոսդաքի փաշա արտօնուեր է գործադրել զանս։

Կղզւոյն պաշտօնական լրագիրն այս լուրն հաղորդելէ յետոյ, կը հրատարակէ նաեւ հետեւեալ շրջաբերականը զոր կուսակալ Բոսդաքի փաշա ուղղած է կղզւոյն զանազան շրջանակաց կառավարիչներուն.

«Մեծ-Եպարքոսը ծանուցած է կղզւոյս կուսակալութեան՝ թէ Վեհ. Սուլթանն որ յարատեւ փափագող է դաստիարակութեան ծաւալման ի Կրէտէ, բարեհաճած է հրամայել որ Տէրութեան գանձէն 250,000 ղրուշի գումար մը շնորհուի կղզւոյս բոլոր վարժարանաց ի նպաստ։ Հաճեցէք ձեր շրջանակի վարժարանաց վերատեսչութեան գրաւորապէս հաղորդել զայս կայս. շնորհ որուն համար խորին երախտագիտութիւն պարտիմք առ Վեհ. Սուլթանն, և ծանուցանել թէ իւրաքանչիւրի բաժին եղող գումարը պիտի ղրկուի ի մօտոյ։» Բ. [illegible]

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Բ. Դուռն հրամայած է մաքսային վերատեսչութեան որ այսուհետեւ օտար դեսպանատանց, հիւպատոսարանաց և անոնց պաշտօնէից պատկանող գոյքերը մաքսային քննութենէ ազատ չկացուցուին, թէ՛ Կ. Պոլիս հասած և թէ՛ աստի ղրկուած ժամանակնին։ Դեսպանատունք սոյն տնօրինութեան դէմ բողոք բարձած են Արտաքին գործոց Նախարարութեան։ (Լ. Հէրալդ)

ՂԱՐԱՏԱՂ

Պէրլինէն հետեւեալ կարեւոր տեղեկութիւնները կը հաղորդեն առ Թայմս.

Լոյտի չոգենաւք՝ Զարայէ (որ Տալմաճիոյ կեդրոնն է) շարունակ զինուոր կը փոխադրեն ի Գաթարօ, ի Գաստէլնօվա եւ Ղարատաղի սահմանակից քաղաքները։ Նոյնպէս եւ Դրիէստէէ մեծաքանակ ռազմամթերք։

Լոյտի չոգենաւք փոփոխած եւ յետաձգած են Ալպանիոյ նաւահանգիստներն հանդիպելու օրերնին։ Վերջին մէկ շաբաթուան մէջ չորս վաշտ աւստրիական զօրքեր եւ ռազմամթերք փոխադրուած են ի Գաթարօ։

Այդ չոգենաւք Ալպանիոյ նաւահանգիստներու համար Դրիէստէէ առած 7-800 հակ ապրանքները Զարա թողած են։

Աւստրիոյ այս պատրաստութեանց պատճառն է Ղարատաղի պատերազմական պատրաստութիւնն։ Աւստրիացիք օրէ օր կ'ամրացնեն Ղարվասի սահմանագլուխն։ Այս պատրաստութիւնք ընդհանուր մտահոգութիւն և գործոց մէջ անապահովութիւն պատճառելու վրայ են։

Ղարատաղի ամեն կողմերը զինուորական պատրաստութիւնք կը լինին և ռազմամթերք կը գնուին, հակառակ ներկայ դրամական անձուկ վիճակին։

Այս տեղ եղած զրոյցի մը նայելով, Նիկիդա իշխանն արգիլեր է իւր հպատակաց՝ օտար երկիրներ երթալ և որոշուեր է ի մօտոյ 40,000 զինուոր ի զէն կոչել անպատճառ։ Սակայն այս զրոյցը կասկածաւ կը նկատուին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Առեւտրական Լրագրէն քաղուած)

Առեւտրական դատարանաց օգնական դատաւորներէն ոմանք հրաժարած լինելով, Առեւտրական Սենեակն անոնց յաջորդ նշանակած էր, Պ. Մ. Լէվի՝ Առեւտր. Բ. ատեանին համար և Բարսեղ էֆէնտի Հալաճեան ու Բանալըդ էֆէնտի Կուրճի՝ ծովային դատարանին համար։ Այս անուանումնք վաւերացան Դատական Նախարարութեան կողմէ։

—Վերջին անձրեւներուն շնորհիւ մեր հունձքերը մեծաւ մասամբ ապահովեալ են։ Ներածեալ փոքր ապրանաց վրայ փափագելի եղածէն չափ գործեր չեղան տակաւին, և հակառակ տօնական աւուրց մերձեցման, յոյժ սահմանափակ կ'երեւին անոնք։ Մեծաքանակ ապրանաց վրայ քիչ շատ կանոնաւոր գործեր կը լինին, մեծաւ մասամբ Արեւ. Ռումէլիի հետ։ Ցորենի և ալիւրի գները բարձր են, գլխաւորաբար Սպարապետի Դրան գնմանց պատճառաւ։ Արտածելի ապրանաց վրայ գործ չեղաւ շաբթուս մէջ և գնորդք տրամադիր չեն երեւիր գնումներ ընելու։

—Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը շրջաբերական մ'ուղղելով բոլոր գաւառաց կուսակալներուն՝ հաղորդեց հանրօգուտ սնտուկներու կանոնադրութեանց մէջ ներմուծեալ բարեփոխումներն և հրամայեց որ հաշիւները փակեն ցվերջ ելմտական 1302 տարւոյ և այդ Թուականէն յետոյ իրենց տումարները բռնեն հաշուակալութեան դիւանի կողմէ ղրկուած օրինակներուն դրութեամբ։

—Մուստանեայէն կը գրեն թէ Առեւտրական և Երկրագործական սենեակներ հաստատուեր են անդ։

—Թղթատարական վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ նամակատուններ բացուած են Պասրայի և Պաղտատի միջեւ Ազիզիէ, Քիւդ-Ալի, Ղարաբ-Շատա, Ամարա և Քուռնա կոչուած տեղերն ուր հեռագրական կայարաններ կը գտնուին արդէն։ Բերայի Նամակատան և Ղարաճաքէօյի միջեւ ևս թղթատարական հաղորդակցութիւնք կը կատարուին ամեն երեքշաբթի և շաբաթ։

—Պէրլինէն առնուած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Գերմանիոյ դրամատանց շատերը ցնցուեր են վերջին տագնապին պատճառաւ։

—Վերջին ժամանակներս շատ մը խնդրագիրք մատուցուած էին Առեւտրական Նախարարութեան՝ գործարանաց հաստատման համար 5 էն 15 տարուան պայմանաժամով մենաշնորհներ խնդրող։ Իւրաքանչիւր խնդրարկուի յանձնառութեանց տետրը Պետական Խորհրդոյ կողմէ քննուելէ յետոյ, Թօփհանէի բարձրագոյն յանձնաժողովոյն ղրկուած էր։ Արդ, յիշեալ յանձնաժողովը կարծիք յայտնած է թէ այլ ևս արտօնութիւն պէտք չէ շնորհուի այդ տեսակ գործերու համար, այլ քաղաքակրթեալ ուրիշ երկիրներու նման, ամեն ոք ազատ լինի գործարան բանալ, հաստատեալ կանոնաց համակերպելով։ Բնականաբար այս որոշում չվնասեր նախապէս տրուած մենաշնորհներուն։

—Անցեալ տարուընէ ի վեր Սեբաստիոյ ջաղացքներու մէջ աղուած ալիւրները մայրաքաղաքս կը բերուին, և անոնց քանակութիւնն օր աւուր աճելու վրայ է։ Այս ալիւր առաջին տեսակէ է և գինն ալ աժան, հակառակ առնուած ութ առ հարիւր մաքսատուրքին։ Առաջին տեսակի գինն է 93, երկրորդինը 88 և երրորդինը 81 փարա։

ՔՈԼԵՐԱ

Կայս. կառավարութիւնը պաշտօնագրեր ուղղելով Պուլկարիոյ և Ռումանիոյ, խնդրած է որ զգուշական միջոցներ ձեռք առնուն Հօնկարիայէն եկող ուղեւորաց դէմ, ըստ որում Բէշդայի մէջ քոլերա ծագած է։ Այսու հանդերձ, կրսէ [illegible], Բէշդայի բժշկական մարմինն յայտարարած է թէ վերջին օրերս քոլերայանման հիւանդութենէ մը բռնուած չորս անձանց մէջէն մէկ հոգի միայն մեռած է ասիական քոլերայէ, իսկ միւս երեքին հիւանդութիւնը բնաւ առնչութիւն չունի քոլերայի հետ։ Այս պայմանիւ յայտարարութիւն հաղորդուած է օսմ. կառավարութեան։

* * *

Անգլիական արտասովոր պատուիրակ Սըր Հ. Տ. Ուոլֆ շաբաթ իրիկուն ֆրանսական դեսպանատունն երթալով կէս ժամու չափ տեսակցեցաւ Մոնդեպէլլօ կոմսին հետ։ Նոյն իրիկունը մայրաքաղաքիս ֆրանսական գաղթականութեան պատկանող 50 ի չափ անձինք դեսպանատուն երթալով բարի գալուստ մաղթեցին դեսպանին։

—Կը յիշուի թէ Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Ադրիանուպոլսոյ Իսքէնէ գաւառակին մէջ գտնուած կամուրջը վերաշինուած էր ծախուք կայս. անձնական Գանձուն։ Արդ, տեղւոյն ժողովուրդը շնորհակալեաց և երախտագիտութեան գիր մ'ուղղեր է կայս. անձնական Գանձուն Նախարարութեան՝ Ն. Վեհափառութեան մատուցուելու համար։

—Արտաքին գործոց Նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտի մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ լինելով իւր պաշտօնատեղէն բացակայ կը գտնուի։

—Տր. Սդէֆանի և Զամպաքօ ուրբաթ աւուր Թրիէսդի չոգենաւով Պիրէոն ուղեւորեցան ուստից Աթէնք պիտի երթան, մայրաքաղաքիս բժշկական ընկերութեան կողմէ ներկայ գտնուելու Բժշկական Համաժողովին որ երեկ պիտի բացուէր Յունաստանի մայրաքաղաքին մէջ։ Այս Համաժողով պիտի տեւէ երեք օր։

—Աքբունի Սարաճխանէի մէջ անցեալներս կառքի գեղեցկաշէն կազմած մը պատրաստուելով Վեհ. Սուլթանին մատուցած էր։ Ն. Վեհափառութիւն ի նշան իւր գոհունակութեան պարգեւներ շնորհած էր այդ կազմածը շինողներուն, Սարաճխանէի տնօրէնին եւ ուրիշ մէկ քանի պաշտօնէից։ Վեհ. Սուլթանն այս անգամ հրամայած է որ այդ կազմած կայս. ախոռաց յանձնուի, միանգամայն եւ Գեղարուեստից չքադրամներ տրուին զայն պատրաստողաց։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ ափիոնի գինը որ գաւառին մէջ տիրող երաշտութեան պատճառաւ յոյժ բարձրացած էր, վերջին անձրեւներուն շնորհիւ իջեր է։

—Իտալական հրաժարեալ դեսպան Պառոն Կալվանիա, որ Պելկրատ փոխադրուած է, շաբաթ օրը մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս իւր կնոջ հետ։

—Պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին Խան ուրբաթ իրիկուն կոչունք մը տուաւ դեսպանական մարմնոյն։ Սեղանէն յետոյ նուագահանդէս մը տեղի ունեցաւ։

—Արտաքին գործոց Նախարար Սաիտ փաշա ուրբաթ օրը Բերա, ռուսական դեսպանատունն երթալով այցելութիւն տուաւ առ Պ. Նէլիտոֆ։

—Ումպէրդօ Թագաւորն իւր արտաքին գործոց Նախարարին միջոցաւ հեռագիր մ'ուղղելով Իզմիրի իտալական հիւպատոսին, գոհունակութիւն յայտներ է այն համակրանաց համար զորս տեղւոյն իտալական գաղթականութիւնք ցուցած էր գահաժառանգ իշխանին։

—Անգլիական դեսպանատան երկու քարտուղարք շաբաթ օրը Սարամպէյ ուղեւորեցան Ադրիանուպոլսոյ կառախումբով։

—Մաքսային վերատեսչութիւնն հրաման ղրկած է Տէտէ-Աղաճի մաքսատան՝ որպէս զի պուլկարական երկաթուղեաց միացման յատկացեալ պիտոյք Եւրոպայէն բերուած ժամանակ, առանց մաքսի անցնին։

—Էնկիւրիէն կը գրեն թէ ծխախոտի մաքսանենգներու և Րէժիի դէտերու միջեւ ծանր կռիւներ տեղի ունեցեր են և երկուստեք քանի մը հոգի սպաննուեր և շատեր վիրաւորուեր են։

—Ներքին գործոց Նախարարութիւնը շրջաբերական մ'ուղղելով ամեն կողմ՝ ծանուցած է թէ հեռագրական թելեր խանգարողները խստիւ պիտի պատժուին եւ թէ այդ խանգարմանք ո՛ր գիւղի սահմանին վրայ որ պատահին նոյն գիւղի պետերը պատասխանատու պիտի մնան։ Շրջաբերականը կը յարէ թէ տեղական կառավարութիւնք պարտին նաեւ ուշադրութիւն ընել որ հեռագրական թելերն և գերաններու գլուխ գտնուած յախճապակները չգողցուին։

—Առեւտրական դաշնագրոյ մը կնքման համար կայս. կառավարութեան եւ Ռումանիոյ միջեւ սկսուած բանակցութիւնք յետաձգուած են ցժամանումն Պ. Պալաչեանօի. Բ. Դուռն ի պատասխանի Ռումանիոյ առաջարկութեանց, յայտարարած է որ, թէ եւ կը փափաքի համաձայնութեան մը գոյացումն երկուց կառավարութեանց միջեւ, սակայն բանակցութիւնք հիմ պէտք է ունենան միայն երկուց կառավարութեանց շահերն, թէ Ռումանիա իրաւունք չպիտի ունենայ օգտուիլ այլ կառավարութեանց հետ իւր կնքած պայմաններու տրամադրութիւններէն եւ թէ սակագնոց պատրաստութեան առթիւ քննութեան հիմնական կէտ մը պիտի նկատուի թէ կարելի՞ է մրցում մը ընդ մէջ վաճառականաց Ռումանիոյ եւ այլ երկրաց։

—Ֆրանսական Հանրապետութիւնն հրաւէր ուղղած է Բ. Դրան մասնակցելու Փարիզու 1889ի Արուեստահանդիսին։

—Լա Թիւրքի կ'իմանայ թէ Բերայէն ի Մաքրի գիւղ շինուելիք երկաթուղւոյ արտօնութիւնը շնորհող կայսերական Իրատէն ներելու մօտ է, վասն զի հակառակ քաղաքական ծանրածանր խնդրոց, Վեհ. Սուլթանն ուշադրութիւն դարձուցած է այդ ծրագրոյն վրայ։

—Սելանիկի երեւելի վաճառականներէն Պ. Շարնօ տեղւոյն սպանիական հիւպատոս անուանուեր է և Պ. Բարգիլէս՝ փոխ-հիւպատոս։

—Կարնոյ կրթական ժողովոյ անդամք հեռագիր մ'ուղղելով առ Լ. Հէրալդ՝ կը բողոքեն այդ լրագրոյ թղթակցին կողմէ գաւառին կրթական տեսչին նկատմամբ յայտնուած գանգատանաց դէմ։ Հեռագրին ստորագրողք կը յայտնեն թէ յիշեալ տեսուչն եռանդուն և ուղղամիտ պաշտօնեայ մ'է և եթէ անոր դէմ եղած ամբաստանութիւնք հաստատուին, իրենք (կրթական ժողովոյ անդամք) պատրաստ են մասնակցել անոր տուժելիք պատժոյն։ Լ. Հէրալդ իւր թղթակցին կը թողու պատասխանել այս հեռագրոյն։

—Աւստրիական դեսպանատան երրորդ Թարգման Լոզոֆէդի կոմսը շաբաթ օրը արձակուրդով Վիեննա ուղեւորեցաւ ուր իւր կինն առնելով մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

—Ֆրանսական դեսպան Մոնդեպէլլօ կոմսը շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

—Ամսոյս 11 ի գիշերը Չէշմէի մէջ քանի մ'անգամ երկրաշարժի սաստիկ ցնցմունք զգացուեր են ստորերկեայ սոսկալի դղրդիւններով։ Չէշմէի կից Պաղչէ գիւղին մէջ եւս նոյն ժամուն երկրաշարժի ցնցմունք զգացուեր են առանց սակայն վնաս պատճառելու։

—Սպարապետի Դուռը տասներկու սպաներ ընտրած է որք Գերմանիա պիտի երթան իրենց զինուորական ուսումը կատարելագործելու համար։ Այս սպաներէ երկուքը կը պատկանին սպայակոյտի, չորսն՝ հետեւակ զօրաց, երեքն՝ հեծելազօրաց և երեքը՝ թնդանօթաձիգ զօրաց։

—Պատժական վճռաբեկ ատենի երկրորդ Նախագահ Լէպիպ էֆէնտի հիւանդ լինելով նորա պաշտօնը փոխանորդաբար կը վարէ նոյն ատենի անդամներէն Հիւսէին Համիտ պէյ։

—Ուրբաթ գիշեր Գատը-գիւղի Նէյ-Տէյիրմէնի Թաղը պատահած հրդեհի միջոցին տեղւոյն ոստիկաններէ մին միամեայ Հրեայ աղայ մը ազատած է բոցերու մէջէն։

—Միրլիվայի աստիճան տրուեցաւ Թէրսանէի գործարանաց տնօրէն գնդապետ Արիֆ պէյի։

—Ադրիանուպոլսոյ եւ շրջակայ գաւառաց ու Պալըքէսիրի եւ շրջակայից մէջ առատ անձրեւ տեղացեր է այս օրերս։

—Պիղա գաւառակի շրջակայ Գադ-Տաղը անուն տեղն հնութիւններ գտնուած են, ի մէջ այլոց Թագուհւոյ մը հին գերեզմանն որոյ մէջ կան եղեր կանացի ոսկեղէն այլ եւ այլ զարդեր և ոսկի պնակներ։ Պիղայի հաշուակալ Մուսթաֆա Նիազի պէյ եւ զինուորական սպայ մը մայրաքաղաքս բերած են այդ հնութիւնները զորս ձեռնհաս իշխանութեան պիտի յանձնեն։

—Ելմտական ժողովոյ անդամ Ջիւհտի պէյ, որ յատուկ պաշտօնով Սամսոն և անտի Տրապիզոն գնացած էր, շաբաթ օրը մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Սեբաստիոյ տէֆդէրտար Իպրահիմ Խուլուսի էֆէնտի իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Զմիւռնիոյ Պայընտր գաւառակի Հասքէօյ գիւղին մէջ տունէ մը հրդեհ ծագելով բոցերու մէջ այրեր են վեց հոգի որք կը ննջէին եղեր արկածի պահուն։

—Պ. Բոլ Սդէֆանովիչ մայրաքաղաքս վերադարձաւ Աթէնքէն։

* * *

Տօմարակալութեան, Թուրքերէնի ու առեւտրական Թղթակցութեան հմուտ, և մաքսի վերաբերեալ գործողութեանց ձեռնհաս երիտասարդ մը, ըստ ամենայնի երաշխաւորեալ, պատրաստ է մայրաքաղաքիս մէջ և ի գաւառս պատուաւոր վաճառականի մը քով պաշտօն ընդունիլ։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

ԱԶԴ

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏԱՆ

Դանուբէն եկող չոգենաւք քարանտինայի ենթարկուած լինելուն պատճառաւ, Թղթատարին Գալաճի ճամբով փոխադրութիւնը դադրած է։

Այն Թղթատարն որ կիւրակէ օրերը Քավար կը հասնի այդ ճամբով, Կ. Պոլիս պիտի բերուի և բաշխուի ամեն երկուշաբթի, Վառնայի Թղթաբերին պայուսակաց հետ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պուքրէշ, 2 ապրիլ

Երկու պուլկար փախստականք այսօր ատրճանակ պարպեցին Ռուսճուքի քաղաքապետ Պ. Մանդոֆի վրայ որ Պուքրէշ կ'անցնէր։ Քաղաքապետը ծանրապէս վիրաւորեցաւ։ Ոճրագործք ձերբակալուեցան։

Լոնտոն, 2 ապրիլ

Երեսփոխանաց ժողովը մերժեց Իռլանտայի զսպողական նոր ծրագրին մէջ բարեփոխումներ մուծանելու բոլոր առաջարկներն եւ 253 ի դէմ 361 ձայնիւ վճռեց վիճաբանութիւնը փակել։ Այս քուէարկութեան վրայ, Պ. Կլատսդոն եւ իւր բարեկամք ժողովասրահէն դուրս ելան։ Երեսփոխանաց ժողովն ապա մերժելով Իռլանտայի վիճակին վրայ խորհրդարանական քննութեան համար Պ. Բառնէլի առաջարկը, Բառնէլեանք եւս ժողովասրահէն մեկնեցան։ Ժողովն յայնժամ զսպողական ծրագիրը քուէարկեց առաջին ընթերցմամբ։

Արմատականք եւ Բառնէլեանք ապրիլ 11 ին մեծ ցոյց մը պիտի ընեն ի Հայտ Բարք։

Սդրասպուրկ, 2 ապրիլ

Մէծի երեսփոխան Պ. Անդուան Ալզաս-Լոռէնէ վտարուեցաւ գերմանական դիւանագիտութեան (?) ձեռամբ։

Բարիզ, 2 ապրիլ

Թան կը հաւաստէ թէ Ռուսիա քաղաքավարութեամբ պիտի մերժէ 1889 ի Ֆրանսական Արուեստահանդէսին մասնակցելու հրաւէրը։

Բարիզ, 2 ապրիլ

Ծերակոյտն ընդունեց դուրսէն եկած արջառաց մաքսին յաւելումը։

Հռոմ, 2 ապրիլ

Քոլերան բոլորովին անհետացած լինելով ի Գադանիա, Սիկիլիայէն եկող նաւուց քարանտինան վերցաւ։

Աթէնք, 1 ապրիլ

Երեսփոխանաց ժողովոյ մէջ, Պ. Տէլիեանի շարունակեց այսօր պարզաւել նախարարութեան գանձային դրութիւնն և բացատրեց ընդդիմադիր կուսակցութեան ելմտական ծրագիրն, որ է ծախքերը զեղչել, փոխել տուրք արդի դրութիւնն և առժամապէս դադրեցնել ընդհանուր Պարտուց գլխաւոր վճարումը։ Պ. Դրիգուբի պիտի պատասխանէ վաղը։

Տանըմարքի Թագաւորը Տանըմարքի պատուանշանին մեծ շղթայն նուիրեց Պ. Դրիգուբիի։

Աթէնք, 2 ապրիլ

Երեսփոխանաց ժողովոյ մէջ, Պ. Դրիգուբի ներկայեց ծրագիր մը բանակին վերակազմութեան։

Ելմտացոյցի յանձնախմբին տեղեկաբեր Պ. Դիմոբուլօ պատասխանեց Պ. Տէլիեանի յարձակմանց ընդդէմ Պ. Դրիգուբիի ելմտական վարչութեան։ Պ. Դրիգուբի երկուշաբթի պիտի շարունակէ [illegible] նութիւն։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 23 մարտ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ.)	Սէրի	14 38
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	14 38
Բերայի մէջ	»	14 33
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	14 34
Բարձրագոյն գին	»	14 34
Նուազագոյն »	»	14 33
Կէս օրին	»	14 33

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	39 12
Այս առաւօտ	39 5
Կէս օր	39

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	A	Սէրի	23 30
» 1860) » 1863) » 1872)	B	»	13 20
» 1865) » 1869) » 1873)	C	»	0. 14 34

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 2 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	102 1/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 5/8
» » » գոցուեցաւ	13 5/16
» » » Ա.	23
» » » Բ.	13 1/2
» » » Գ.	13 5/8
Օթօման 1871	73 1/4
փոխառութիւն 1877	85 1/4
Պանք Օթօման	10
Ռուսական փոխառ. 1873	93 1/2
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	74 1/4
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	97 1/2
Տայրա Սանիէ	72
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	94 5/4
Հունգարական պարտամուրհակ 4 %	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիեննա, 2 Ապրիլ, ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	127 75
Օսմանեան երկաթուղի	16

Բարիզ, 2 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	109 40
» » 3 %	80 72 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 50
» » » գոցուեցաւ	13 40
» » » Բ.	13 40
» » » Գ.	13 80
Օսմանեան երկաթուղի	31 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	501 25
Գրէտի Լիոնէ	550
» Ֆօնսիէ	1362 50
Բաժնետոմս Լիոնի	1260
Սուէզի Ջրանցք	2042 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	99 1/2
Իտալական Ռանթ	97 65
Եգիպտական միացեալ	379 37 1/2
Սպանիական (արտաքին)	64 7/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	338 75
5 % Հելլենական	316 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 33

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 2 Ապրիլ, ժ. 10 և 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քօնսօլիտէ	13 42 1/2
Եգիպտական	378 75

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Վարչական Խորհրդոյ առ տասն-ևեօթներորդ Ընդհանուր Ժողովն Բաժնետիրաց, գումարեալ 1887 մարտ 19/31 ին ընդ նախագահութեամբ Պ. Ժ. Անտոպուլոսեանի.

ՏԵԱՐՔ,

Մեր Ընկերութեան Հիմնական կանոնագրին 33րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, պատիւ ունինք այսօր ի սովորական Ընդհանուր Ժողով գումարել զձեզ, հաշիւ տալու համար ձեզ Ընկերութեան գործառնութեանց վրայ՝ 1886 դեկտեմբեր 31 ին փակուած տարեշրջանի միջոցին, և ձեր խորհրդակցութեանց ներկայելու ժողովոյս օրակարգն անցուած խնդիրները։

Շահ ու վնասի հաշուոյն մէջ մեր հին գծերուն խառն հասոյթք են 37,161·30·50 օսմ. ոսկի ընդդէմ 35,222·87·50 օսմ. ոսկւոյ 1885 ի տարեշրջանի միջոցին, որ է ըսել 1,938 օսմ. ոսկւոյ յաւելեալ տարբերութիւն մը այս տարուան համար։

Հետագայ բաղդատական ցուցակը ցոյց կուտայ ձեզ այս գծերու իւրաքանչիւրին հասութից յաւելումը կամ նուազումը։

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ ՉՈՐՍ ԳԾԵՐՈՒ ՀԱՍՈՒԹԻՑ

Գիծ	1885	1886	Տարբերութիւն Աւելի	Տարբերութիւն Պակաս
Պէշիկթաշ	1,857,572·25	1,928,254·75	70,682·50	
Աք-Սէրայ	1,249,730·75	1,349,350·50	99,619·75	
Եէտի-Գուլէ	253,462·25	259,476·50	6,014·25	
Թօփ-Գաբու	181,522·25	199,048·75	17,526·50	
Ընդ. դրշ	3,522,287·50	3,716,130·50	193,843	

Այսինքն ոսկեդրամով 193,843 դրշ աւելի 1886 ի տարեշրջանին մէջ.

Այս չորս գծերու վրայ հասութից աւելցութեան պատճառն այն է որ վերակազմած ենք մեր երթևեկութիւններն, կառաց թիւն աւելցուցած ու աւելի խիստ հսկողութիւն մը հաստատած ենք։

Ղալաթիա-Բերա-Շիշլիի գծին հասոյթն եղած է 19,002·60·50 օսմ. ոսկի, ընդդէմ 19,429·48·50 օսմ. ոսկւոյ 1885 ի տարեշրջանին մէջ, այսինքն 426·88 օսմ. ոսկւոյ նուազում մը։

Ծախքերը, միասին առնլով բաժնեթղթոց տոկոսներն և գլխաւճարքներն, եղած են 19,729·46·50 օսմ. ոսկի, որոց բաժանումը պիտի գտնէք այս տեղեկագրին կից թիւ 1 Տախտակին մէջ։

Այս գծին երթևեկութիւնք կարևոր փոփոխութիւններ կրած են։ Սակագները բոլորովին փոխուած են և գները մեծապէս զեղչուած։ Շնորհիւ այս անօրինութեանց, երկրորդ վեցամսեին մէջ հասութից աւելցութիւն ունեցած ենք։ Ուստի կը յուսանք թէ, այս եղանակաւ, այս գծին կացութիւնն հետզհետէ պիտի բարւոքի։

Ինչպէս կ'ըսէինք ձեզ անցեալ տարի, կորուսինք Էյուպի գծին համար իբր երաշխաւորութիւն տրուած 2000 ոսկւոյ գումարն՝ որոշեալ պայմանաժամին մէջ շինութեան աշխատութիւններն ի գործ դրած չլինելնուս պատճառաւ։ Հետևաբար, համաձայն մեր պայմանագրոյն, Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարարութեան յանձնեցինք Սէրասքէրի և Մաչքէի վրայ ունեցած Սէրկիներնիս, զորս առեր էինք ի փոխարէն քանի մը տարի առաջ կառավարութեան ծախուած երկաթներուն և կառքերուն և որք վճարուած չէին մեզ։ Այս սէրկիներն, որք կը ներկայացնէին այդ 2000 ոսկւոյ գումարն, աւանդ տրուած էին իբր երաշխաւորութիւն։

Ուստի, այդ պահանջն, որ նախորդ տարեշրջանին մէջ կ'երևէր [illegible] գլխուն ներքև, կը ջնջուի, և հետևաբար անոր ներկայացուցած գումարն՝ որ Հաշուեկշռին մէջ պիտի գտնուէր Երաշխաւորութիւն Էյուպի հաշուոյն ներքև, պարտէր կարգադրուիլ սա երկու միջոցներէն միով. կամ մասնաւոր հաշիւ մը բանալ և որոշեալ ժամանակամիջոցի մը մէջ ջնջել Ղալաթիա-Բերա-Շիշլիի գծին հասոյթներէն առնուած տարեվճարով մը, որովհետև այդ գիծը միայն օգտած է նոր պատօնութեան աւելցութիւններէն, և կամ մէկ անգամէն ջնջել զայն փոխատուութեամբ մը զոր Ղալաթիա-Բերա-Շիշլիի գիծը պիտի ընէր հին գծերէն և կրցածին պէս պիտի վճարէր։

Ձեր Վարչական Խորհուրդն, ի նկատի առնլով Ղալաթիա-Բերա-Շիշլիի գծին արդի վիճակը, նախամեծար համարեց այս երկրորդ եղանակն։ Հետևաբար այս 2000 ոսկւոյ գումար առնուած է Պահեստի Դրամագլխէն, որ կազմական կանոնագրին 46րդ յօդուածին երկրորդ հատուածին համեմատ՝ մասնաւորապէս հաստատուած է արտասովոր և անակնկալ պարագայից համար. միայն թէ պայմանաւ որ Շիշլիի գծին այդ գումարը վճարէ երբ իւր եկամտական կացութիւնը թոյլ տայ։

Հակառակ մեր ըրած բոլոր ձեռնարկներուն, չկրցանք որ և է կարգադրութիւն ընել Զ. Շրջանակի Թաղապետութեան հետ, մեզ պարտած գումարին համար որ կը գտնուի Հաշուեկշռին պահանջից կողմը։ Ուստի հարկադրեցանք դատի կոչել յիշեալ վարչութիւնն, և կը յուսանք որ ընդհանուր արդարութիւն գտնենք։

Այս ընդհանուր տեղեկութիւններէ յետոյ, Տեարք, շարունակենք ի յայտ ածել և բաղդատել մեր զանազան գործառնութիւններն, ինչպէս կ'ընենք ամեն տարի։

ՊԱՇՏՕՆԵԱՅՔ

Ընկերութեան պաշտօնէից թիւն որ 1885 դեկտ. 31 ին 206 հոգի էր հին գծերուն համար և 103 հոգի Շիշլիի գծին համար, այժմ 210 է հին գծերուն և 105՝ Շիշլիի գծին համար, հետևեալ կերպիւ բաշխուած.

Պաշտօնեայք		Ամսականք		
Տնօրէնութիւն	21			Ոսկեդրամ 18,480·
[illegible] գծի վարչութիւն	74	Դրշ 25,344 1,629	108 էն	25,160·25
Հին գծեր վարչութիւն	115	56,627 2,275	108 էն	38,018·50
	210			79,658·75
Շիշլիի գծի վարչութիւն	105	55,132 2,106	108 էն	54,479·75

1885 ին ամսաթոշակաց գումարն էր 81 հազար 483 դրշ ոսկեդրամ չորս գծերուն համար, այսինքն 1,824·25 դրշ ոսկեդրամի նուազում մը 1886 տարւոյն համար։ Այս տարբերութեան պատճառն է հետևեալը. Տնօրէնութեան պաշտօնէից ամսաթոշակներն, որք 1885 ին 22,730 դրշ ոսկեդրամ էին, 1886 ին 18,480 դրշ եղած են միայն, այսինքն 4,250 դրշի նուազում մը. սակայն երիվարաց երթևեկութեան և թուոյն յաւելման պատճառաւ, մթերանոցաց մէջ օրականով աշխատող և հաստատուն պաշտօնէից թիւն ևս աւելցուած է. հետևաբար 1886 ին 2,425·25 դրշի ամսական յաւելում մը կայ։

Շիշլիի գծին համար, 1885 ին ամսաթոշակաց գումարն էր 53,114·75 դրշ, որով 1,365 դրշի յաւելում մը կայ 1886 ին. աստոր պատճառն է դարձեալ մթերանոցաց պաշտօնէից թուոյն յաւելումը։

ՁԻԱՆ

1886 դեկտեմբեր 31 ին մեր մթերանոցաց մէջ գտնուող երիվարաց թիւն էր

108	Պէշիկթաշի մթերանոցին մէջ
200	Աք-Սէրայի » »
308	Երկու մթերանոցաց մէջ, և
216	Շիշլիի մթերանոցին մէջ
524	Երիվար ընդ ամենը։

1885 դեկտեմբեր 31 ին մեր ունեցած երիվարաց թիւն էր 293՝ Պէշիկթաշի և Աք-Սէրայի մթերանոցաց մէջ և 203՝ Շիշլիի մթերանոցին մէջ, որով 1886 ին 15 երիվար աւելի ունինք Պէշիկթաշի և Աք-Սէրայի մթերանոցաց մէջ և 13 երիվար աւելի Շիշլիի մթերանոցին մէջ, ընդ ամենն 28 երիվար աւելի, որ հարկ դատուած է երթևեկութեանց յաւելման պատճառաւ։

1886ի տարեշրջանին մեր կորուստք եղած են՝

32 եր. մեռած և 30 եր. ծախուած հին գծերէն
13 եր. մեռած և 5 եր. ծախուած Շիշլիի գծէն.

ընդամենը 45 երիվար մեռած և 35 երիվար ծախուած, որոց տեղ տեղ գնած ենք նոյնչափ թուով երիվարներ հին և նոր գծերուն համար։ Այս երիվարք 186,395,75 դրշ. ոսկեդրամի վնաս մը տուած են մեզ, որոյ 143,761·75 դրշն Շահ ու վնասի հաշուոյն պարտուց կողմն անցած է Մաշուած երիվարաց գլխուն տակ, և 42,634 դրշն Շիշլիի Շահագործման հաշուոյն պարտուց կողմը։ Գալով աւելցուած 28 երիվարներու, սոքա արժած են 66,800 դրուշ։ Այս գումար զեղչուած է [illegible] հաշուոյն Վճարուած Մաշուած գլխէն, որ, ինչպէս կ'ըսէինք մեր անցեալ տարուան տեղեկագրին մէջ, մասնաւորապէս վերապահուած էր առ այս։

1886ին մեր երիվարաց միջին թիւն եղած է 304, օրականաց թիւն 110,904 և երիվարաց սննդեան ծախքն 505,652,75 դրուշ, այսինքն մէն մի ձիու համար միջին հաշուով օրական 4·56 դրուշ, մինչդեռ 1885 օրականաց թիւն էր 108,832, որուն համար ծախսուած է 540,910·50 դրուշ, այսինքն միջին հաշուով օրական 4·97 դրուշ։ Ուրեմն ընդհանուր ծախուց վրայ 35,257·75 դրշի և ուտեստի գնոյն վրայ 0·41 դրշի նուազում մը կայ, թէև օրականաց թուոյն վրայ 2,072 ի յաւելում մը կայ։ Այս տարբերութիւն անկէ յառաջ կուգայ որ յաջողած ենք զեղչեալ գներով ձեռք բերել մեր նպարները։

Շիշլիի գծին վրայ 1885 ին ծախսեցինք 408,277·75 դրուշ վասն երիվարաց սնուցման՝ 77,252 օրականի համար, այսինքն մէն մի ձիու համար օրը միջին հաշուով 5·28 դրուշ։ 1886 ին ծախսեցինք 367,246 դրուշ 73,804 օրականի համար, այսինքն միջին հաշուով օրը 4·97 դրուշ։ Ուրեմն 41,031·25 դրշի նուազում մը կայ ընդհանուր ծախուց վրայ, որ յառաջ կուգայ 3,448 օրականի նուազումէն և նպարաց զեղչեալ գնէն, որով 0·31 դրշի նուազում մը կայ նպարաց գնոյն վրայ։

Շիշլիի գծին ուտեստի միջին գնոյն և միւս գծերու միջին գնոյն միջև 0·41 դրշի աւելի տարբերութիւնն յառաջ կուգայ նպարեղինաց փոխադրութեան ծախքերէն։

Հետագայ ցուցակները ցոյց կուտան 1885 և 1886 տարիներու մէջ նպարաց բաղդատական գները։

ՆՊԱՐՈՒՑ ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ՄԻՋԻՆ ԳԻՆԵՐԸ

	1885	1886	Տարբերութիւն Աւելի	Տարբերութիւն Պակաս
Գարի օխան	դրշ 0·737	դրշ 0·687		0·050
Վարսակ »	0·600	0·559		0·041
Խոտ »	0·551	0·505		0·026
Թեփ »	0·402	0·556		0·066
Ցարդ կենդ[illegible]	8·541	7·490		0·851

ՄԻՋԻՆ ՌՈՒՏԵՍՏՆ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԿԵՐՊԻՒ ԿԱԶՄՈՒԱԾ Է

	1885	1886	Տարբերութիւն Աւելի	Տարբերութիւն Պակաս
Գարի օխան	4·655	4·899	օխան 0·244	—
Վարսակ »	0·540	0·392	»	0·148
Խոտ »	0·200	0·300	» 0·100	—
Թեփ »	0·035	0·014	»	0·019
Ցարդ »	5·968	5·920	»	0·048

Մեր ձիանը լաւ վիճակի մէջ դնելու համար, այս տարի ևս պիտի ստիպուինք մեծապէս բարւոքել մեր ձիանը, ձեռքէ հանելու համար մաշած և անպէտ երիվարներ և այսպէս աւելցնելու մեր երիվարաց թիւն, որք այժմ անբաւական են՝ երթևեկութեանց յաւելման պատճառաւ։

ԿԱՌՔ

Կառաց պահպանման և նորոգման համար այս տարի մեր ընդհանուր ծախքն եղած է 110,985·50 դրշ, մինչդեռ 1885ին ծախսած էինք 95,437 դրշ միայն, այսինքն 15,546·50 դրշ աւելի այս տարուան համար. սակայն աս դիտողութեամբ թէ 1885 ին Նորոգման ընդհանուր դրամագլխոյ հաշուոյն անցուցած էինք 34,928 դրշի գումար մը որ կառաց վերաշինութենէն յառաջ կուգար, և թէ 1886ին, ընդհակառակն, կառաց վերաշինութենէն յառաջ եկող 43,578·25 դրուշն ամբողջովին անցուած է 110,985·50 դրշի համագումարին մէջ որ կը գտնուի Շահ ու վնասի հաշուոյն մէջ, Կառաց պահպանման և Նորոգման գլխոյն ներքև։

Այս ծախք բաժնուած է հետևեալ կերպիւ.

Պէշիկթաշի արհեստանոցին մէջ ի նորոյ շինուած 2 կառք վերնայարկով՝ 19,007·50 դրշ. Աք-Սէրայի արհեստանոցին մէջ 4 կառք առանց վերնայարկի՝ 24,570·75 դրշ. երկու արհեստանոցաց մէջ 7 կառաց ընդհանուր նորոգում՝ 13,287 դրշ. վերջապէս առօրեայ նորոգումներ և ընթացիկ ծախքեր՝ 54,118·25 դրշ. Համագումար՝ 110,983·50 դրշ.

Տարւոյ ընթացքին մէջ փոխուած են 26 անուի շրջանակներ, 4 զսպանակ, կառաց արագութիւնը նուազեցնող գործիքի 55 պատուակ, 8 սանձեցնող պատուակ, 272 պայտ, 32 [illegible], 7 տուփ իւղ և 34 նոր բարձեր։

Մեր Շիշլիի կառաց համար եղած ծախքն է 67,169·25 դրշ, այսինքն օրական իւրաքանչիւր կառքի համար 67,169·25 դրշ. ընդդէմ 60,082·25 դրշի, ծախսեալ 1885 ին, որով 7,087 դրշի յաւելում մը կայ 1886 տարւոյն համար։

ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՑ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ

Ճանապարհաց նորոգման ծախուց գումարն 1886 ին եղած է 242,358·25 դրշ հետևեալ կերպիւ 228,322·50 դրշ՝ ճանապարհաց բուն պահպանման համար և 14,035·75 դրշ ճանապարհաց մաքրութեան ծախուց համար։ Հետևաբար մէն մի հազարամետրի համար եղած ծախքն է 14,270 դրշ։

Շիշլիի գծին ճանապարհաց պահպանման ծախքն եղած է 65,159·75 դրշ, որովհետև հարկադրեցանք ի Շիշլի 200 մետր երկայնութեամբ մեր գիծը տեղափոխել, և բաց աստի կայան մը հաստատել Թէփէ-Պաշիի Թաղապետական պարտիզին առջև։ Հետևաբար մէն մի հազարամետրի համար եղած ծախքն է 12,627·95 դրշ։

1886 տարւոյ ընթացքին մէջ փոխեցինք 127 ռայլ, 873 [illegible], 27 [illegible], 4200 [illegible] և եանկիլիէնի քար, 270 [illegible], 2,366 [illegible] և 2370 դամ։

ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄՆ

1886 տարւոյն մէջ մէն մի օր բանող կառաց թիւն է 40·61, այն է ամբողջ տարւոյն մէջ 14,822, արտադրելով 3,865,201·50 դրշի հասոյթ խառն դրամով, այսինքն 260·76 դրշ օրական մէն մի կառքի համար։ Փոխադրեալ ուղևորաց թիւն է 3,976,610, այսինքն մէն մի կառքի համար օրական 268 ուղևոր, որ կը համապատասխանէ մէն մի աւուր և ուղևորի համար 0·972 դրուշ հասոյթի։

1885ի հասոյթն եղած էր 3,638,401·75 դրշ խառն դրամով՝ 14,866 օրականներու կամ օրը 40·73 կառաց համար, և փոխադրեալ ուղևորաց թիւն էր 3,709,639, այսինքն մէն մի կառքի համար օրական 244·72 դրշ և 249 ուղևոր։

Ուստի 1886 ին հասոյթն 226,799·75 դրշ աւելի եղած է և ուղևորաց թիւն աւելցած է 266,971։

Մէն մի ուղևորի պտըտած տեղն է միջին հաշուով 3 հազարամետր և 560 մետր, և մէն մի հազամետրի վրայ իւրաքանչիւր ուղևորի տուած հասոյթն 0,279 դրշ, մինչդեռ 1885 ին 0,308 դրուշ էր։

Մեր Ղալաթիա-Շիշլիի գծին կառքերն 1886 ին փոխադրած են 1,671,065 ուղևոր, արտադրելով 1,988,587·50 դրշ հասոյթ խառն դրամով, այսինքն մէն մի ուղևորի համար միջին հաշուով 1·190 դրշ։ Այդ գծին վրայ երթևեկող կառաց թիւն է օրական 23·01 և օրական միջին հասոյթն 5,448·18 խառն դրամով կամ 236·77 դրշ մէն մի կառքի օրականի համար։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Պահեստի Դրամագլխոյն որ 1885 ին 318,945·35 դրուշ էր, 1886 ին միայն միայն 137,960·40, ըստ որում կորուսինք Էյուպի գծին երաշխաւորութեան համար տրուած 200,000 դրշն։

Վնասի և Մաշման հաշիւն, որ 1885 ին 162,219 դրշի կը հասնէր, զեղչուած է, 28 երիվարաց յաւելման պատճառաւ որք 66,800 դրշ արժած են մեզ. հետևաբար այդ գումար այժմ 95,419 դրշ է միայն։ Այս գումար տակաւին պիտի մնայ իբր առժամեայ մասնաւոր պահեստի դրամ և պիտի գործածուի ձի կամ բաժնեթուղթ և պարտամուրհակ գնելու. այս վերջին պարագային, պիտի բարձուի [illegible] հաշիւներէն։

Նորոգման ընդհանուր դրամագլխոյ հաշիւը, որ Զանազան հաշուոց մէջ անցած է, անցեալ տարի կը փակուէր ի դրշ 203,910·25

1886 ին անոր վրայ աւելցուցինք 10 % [illegible] ջնջման հաշուէն որ 13,960·75 դրշի բխած է	1,351·22
Համագումար	204,461·75
Այս գումարէն կը հանենք 1886 դեկտեմբեր 31 ին Շահ ու վնասի հաշուոյն անցած գումարն	70,000
Մնացորդ	135,461·75
Շահ ու վնասի հաշիւը կը փակուի զուտ շահով մը որ է	1,229,168·25
Զեղչելով 33,125 բաժնեթղթոց վրայ թիւ 29 կտրոնին վճարման գումարն	828,125
Կը մնայ	401,043·25
Այս գումարէն զեղչելով հասարակ և կանոնական գումարները	75,331·89
Պահեստ կը մնայ դրշ.	325,711·36

Այնպէս որ այս տարի կրնանք վերսկսիլ ջնջել բաժնեթղթերն ըստ Հիմնական Կանոնագրի տրամադրութեանց։

Բաժնեթղթոց ջնջման ցուցակին համաձայն, զոր պատրաստեցինք ըստ տրամադրութեան Հիմնական Կանոնագրի 46րդ յօդուածին 3րդ հատուածին, որպէս զի բոլոր բաժնեթղթերք ջնջուին արտօնութեան պայմանաժամէն լրանալէն հինգ տարի առաջ, 1886ին պարտինք ջնջել 606 բաժնեթուղթ։ Եթէ այս ջնջման ձեռնարկենք վիճակահանութեան միջոցաւ, որպէս կը տրամադրէ յիշեալ յօդուածը, մեր պատրաստ գումարը ճիշդ ու ճիշդ կը բաւէ։ Միւս կողմէ, նկատելով որ այս տարի ևս պիտի հարկադրինք կարևոր բարւոքումներ մտցնել մեր ձիանին մէջ, ինչպէս քիչ մը վերն ըսինք, փափաքելի է որ շահուն մէկ մասն անցուի Նորոգման պահպանման և Նորոգման դրամագլխոյ հաշուոյն, գործածուելու համար մասնաւորապէս երիվարաց գնման։ Այս պայմաններով, գոհացնելու համար մեր շահագործման բոլոր պահանջներն և լրացնելու համար Հիմնական կանոնագրոյն պահանջած բոլոր պարտաւորութիւնները, ձեր Վարչական Խորհուրդը կ'առաջարկէ և ձեր քուէին կը ներկայէ՝ բաժնեթղթերը ջնջել՝ հաւ գնելով զայնս, հինգ տարուան համար, որմէ յետոյ, եթէ Ընկերութեան կացութիւնը կարելի ընէ, պիտի վերսկսինք բաժնեթղթերը ջնջել վիճակահանութեամբ, որպէս կը տրամադրէ Հիմնական կանոնագիրը։ Այս անօրինութիւն ապագային մէջ պիտի ապահովէ Ընկերութեան բարօրութիւնը։

[illegible] բանից, ձեր Վարչական Խորհուրդը պատիւ ունի ձեր հաւանութեան ներկայել հետևեալ որոշումները.

Ա. ՈՐՈՇՈՒՄ. 1886 տարեշրջանի հաշիւները վաւերացեալ են եւ շահաբաժնի թիւ 30 կտրոնները ջնջուած։

Բ. ՈՐՈՇՈՒՄ. Վարչական Խորհուրդն արտօնեալ է հինգ տարուան համար բաժնեթղթերը ջնջել հաւ գնելով։

Գ. ՈՐՈՇՈՒՄ. Զուտ շահը կ'անցնուի Նորոգման պահպանման և Նորոգման դրամագլխոյ հաշուոյն, մինչեւ անկէ յետոյ 606 բաժնեթղթոց գնման համար 1886 ի տարեշրջանի բաժնին ինկած գումարը։

Կը մնայ մեզ միայն, Տեարք, խնդրել ձեզմէ որ ձեռնարկէք Վարչական Խորհրդոյ երկու անդամոց ընտրութեան փոխանակ

Պ.Պ. Ժ. ԳԱԶԱՆՈՎԱՅԻ
և Տ. ՖԷՐՈՆԱՆՏԵԶ ՏԻԱԶԻ

որք Հիմնական Կանոնագրոյն 18րդ և 21րդ յօդուածոց տրամադրութեանց համաձայն կը հրաժարին անդամակցութենէ։

—

(Տեղեկագրոյն կից Ընդհանուր հաշուեկշիռն եւ Շահ ու Վնասի ցուցակը կը հրատարակենք վաղը։)

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Կաղլամնէլէր իչին գօզ քէօմիւրիւ վէ Թօզը իլէ միւպատէլէթէն միւպայեասը մուգարրէր օլան տօգուզ պին գանթար քէօմիւր փիրէնճինին չէրաիթի մալիւմէ իլէ պիլ-միւնագասա նիսանըն իքինճի բէնչշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, Թալիպ օլանլարըն Շէհիր Էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 մարտ 303

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅ ՇԱՀԱՆԷ

Սէրայը Հիւմայունի համամ անպարը իչին ալընաճագ համամլըն միւնագասասըյլա պազլանաճաղընտան, Թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարչէնպէհ կիւնլէրի Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

21 մարտ 303

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Սէլանիկ մէփգինինտէ պուլունան ասաքիրի Շահանէ իչին պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսինէ մախսուս պէն միւպայեասը միւնագասայա գօնուլան էրզագտէն լամմըն մայիս պըրընտա գուզու վէ գուսուր օն պիր այ գարփընտա քեամիլէն պուրմա գըվըրճըգ գօչ էթի ալընմագ իւզրէ պէհէր գըյէսի ճէտուէլ եիւզ էլլի,

Եէրլի բիրինճինին՝ եէթմիշ եէտի,

Սթրուման բիրինճինին՝ եէթմիշ եէտի,

Խալիս սիւտ եաղընըն տէօրթ եիւզ եիրմի,

Վիլթէրոս մէմլէքաթըն էն ալա մախսուլընտան Թուզըն՝ եիրմի իւչ,

Սօղանըն՝ եիրմի սէքիզ,

Մարսիլեանըն էն ալա ճինսինտէն սաբունլըն՝ իւչ եիւզ,

Զէյթուն տանէսինին՝ էլլի սէքիզ,

Սամի մարգալը սապօնըն՝ եիւզ սէքսէն,

Համալըն՝ պէշ,

Մէշէ քէօմիւրիւնին՝ օն եէտի,

Մախսուլաթը ճէտուէտէն չըրըն՝ եիրմի սէքիզ,

Եէրլի հասըլաթըն գուրու գըյաղըն էն ալա ճինսինին՝ օն պէշ,

Արբա սամանըն՝ օն,

Ախէրիգանըն պալան մարգալը կաղ եաղընըն՝ էլլի պէշ,

Բաղալը իւղլիւմինին՝ եիւզ եիրմի,

Կօլօս ղէյթուն եաղընըն՝ իքի եիւզ եիրմի,

Թրիէսթէ չէքէրինին՝ եիւզ սէքիզ,

Եէրլի ֆասուլեանըն՝ ալթմըշ պէշ,

Սափի իւղլիւ սիրքէսինին գըրգ պէշ փարայա մահալլի Թալիպի էօջտէսինտէ օլուպ իչպու մարտըն բումինին եիրմի եէտինճի կիւնիւ իհալէի գաթիէսի իճրա գըլընաճաղընտան, պուրաճա իթասըյլա Թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 մարտ 1887

Նօ. 23 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճիհանուէր ճէնապը միւլիւքեանէ իչին միւպայեա օլունաճագը էփլէճէ իլան գըլընան մալիւմէլ մըգտար համամ վէ քէօմիւրին մարտըն նիհայէթինէ գատար միւնագասասըյլա տէֆամ օլունաճաղընտան իխթասըյլա Թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ խօճէյէնլէրին մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 մարտ 1887

Նօ. 19 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճիհանուէր ճէնապը միւլիւքեանէ ալայ վէ Թապուրլարը իլէ տէբրանէթ վէ Թայըֆա ասկէրի խասթախանէլէրի իչին պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի չուպաթը նիհայէթինէ գատար լիւզումի օլուպ միւպայեա օլունաճագը էփլէճէ իլան գըլընան Սօլֆաթօ վէ էճզայի Թըպպիյէ վէ պայթարիյէ վէ պայթը ճէրահիյէ վէ պայթարիյէ վէ բօբէնչարիյէ վէ սայիրէնին իչպու մարտը բումինին նիհայէթինէ գատար միւնագասասըյլա տէֆամ օլունաճաղընտան իխթասըյլա Թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ խօճէյէնլէրին մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 մարտ 1887

Նօ. 20 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նէտրինէի օրտույի հիւմայունէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ միւպայեա օլունաճագ օլան իւչ պին պէշ եիւզ քիլէ ճէօտարէ պուղտայըն իչպու մարտըն բումինին եիրմի պէշինճի չարչէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն վէ եիրմի ալթընճը կիւնիւ տախի եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան իխթասըյլա Թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթը ումումիյէ ասքէրիյէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

18 մարտ 1887

Նօ. 18 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճիհանուէր ճէնապը միւլիւքեանէ նամ միւպարէքլէրի իլէ հայվանաթը միրիյէ իչիւն միւպայեա օլունաճագը էփլէճէ իլան գըլընան եիւզ սէքսէն պին քիլէ ճէօտէօ պուղտայըն ալթմըշ պին քիլէ ճէօտէօ վէ եէտի միլիօն եէտի եիւզ պին գըյէյի ճէտուէ արփանըն իւչ միլիօն ալթը եիւզ պին գըյէյի ճէտուէ չարագ միւպայեա օլունաճաղընտան վէ մէզքիւր էկմէգտար պուղտայ իլէ արփա Թարիֆը գօնթրաթօտա Թէսլիմի պէտէլ իլէ պէհէր պին քիլէ պուղտայ վէ քըրք պին օգգա արփա Թէսլիմ օլունմագ վէ պուղտայըն գափանը տաղըլ տէյիրմէնի իսքէլէսինտէ վէ արփանըն Գասըմ փաշա վէ Իւսկիւտար անպարլարը տէրունինտէ պիլ վէզն Թէսլիմինէ գատար բէտիլ կէօտիւրիւլմէսի վէ Թէսլիմաթըն Թէմամընա գատար չէրայիթը Թալիպի էօջտէսինտէ օլուպ պէհէր պին քիլէ պուղտայըն վէ պէհէր գըյէյի ճէտուէ արփանըն Թէսլիմինտէ սայթարիֆէ իւզրէ [illegible] վէ միւնագասա Թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 մարտ 1887

Նօ. 22 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Զուհա փապրիգայի հիւմայունլար իչիւն իթթիխազ օլունան նիւմունէ վէ չէրայիթինէ Թէվֆիգըն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվտէլի միւնագասայա գօնուլան եիւզ պին գըյէյի ճէտուէ բէրլի ղըրդըմ էտիրնէ վէ միւլհագաթը խափազրըսըն պէհէր գըյէյի ճէտուէ ալթը ղուրուշ իւչ փարայա օլարագ Թալիպի էօջտէսինտէ օլուպ մարտը բումինին եիրմի պէշինճի չարչէնպէհ կիւնիւնէ միւնագասասը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն իխթասըյլա Թալիպ վէ եիրմի ալթընճը պէնչշէնպէհ կիւնիւ եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան պուրաճա իթասըյլա Թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 մարտ 1887

Նօ. 24 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պէյքօզ գալէվիրախանէսի իչիւն իթթիխազ գըլընան նիւմունէ վէ չուրութը մուգարրէրէսինէ Թէվֆիգըն մէվճուտ միւնագասայա գօնուլան պին գըյէյի ճէտուէ Թիմուր պալթա չէնպէրլինին պէհէր գըյէյի ճէտուէսի իքի ղուրուշա օլարագ Թալիպի էօջտէսինտէ օլուպ մարտը բումինին եիրմի պէնչշէնպէհ կիւնիւնէ գատար միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն իխթասըյլա Թալիպ վէ եիրմի սէքիզինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան պուրաճա իթասըյլա Թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 մարտ 1887

Նօ. 25 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Կիրէտ Ֆըրգայի ասկէրիյէսի իչիւն միւպայեա օլունաճագ օլան օն պէշ պին ճէտուէ բէլէ պուղտայ իլէ տէօրթ եիւզ եիրմի պին ճէտուէ գըյէ արփանըն իչպու մարտըն բումինին 25 ինճի չարչէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն վէ եիրմի ալթընճը պէնչշէնպէհ կիւնիւ տախի եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան իխթասըյլա Թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 մարտ 1887

Նօ. 21 3—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԸՆԴ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788,964

ՆՕՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտագաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՄԱՐԻԹԱՅՄ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԽԱՅԾՂԱՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ

Ամէնէն լաւն, ամէնէն առողջարարն, ամէնէն աժանն է

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ն. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍԻ

ՊԱԼՍԱՄԱԿԱՆ ԽԱՅԾՂԱՆԸ

Այս հեղուկը կը պարունակէ խայծղանի և Պօմ տը Ձեռի ամեն [illegible] և լուծելի տարրերը։ 1873 էն ի վեր նշանաւոր բժիշկներէ կը յանձնարարուի կուրծքէ, կոկորդէ և միզային ճանապարհաց հիւանդութեանց համար։ ՑԱՐԱՏԵՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ, նոյն իսկ ի պարագային յորում ախտաբուժական ուրիշ միջոցներ ի զերեւ ելած են։

Գործածութեան եղանակ

Կուրծքի, կոկորդի և միզային ճանապարհաց հիւանդութիւնք	Մէկ գաւաթ ջրի մէջ մէկ խահուէի կամ ապուրի դգալ	Խմել անօթի եղած ժամանակ կամ ճաշած ատեն
Որբին, եռք	Ջուր կամ խառն	Դուրսէն գործածել
Սպիտակ հոսումնք	Ջուր կամ խառն	Ներարկութեամբ
Շնչափողք	Շոգիով տաքցած	Ծխելով կամ փոշիացնելով

Ընդհ. կեդրոնատեղի՝ Կեդր. դեղարան Ն. Թէօտորիտէս, Բերայի Մեծ փողոց 244։

Կը գտնուի նաև Կալաթա, Գաստորիաէսի դեղարանը. Պոլիս, Գաստալեան դեղարանը։

ՉՈՐ ԲԼԱՔՆԵՐ

ՏՈՔԹՈՐ Տ. ՎԱՆ ՄՈՆՔՀՈՎԷՆԻ

ԱՐԾԱԹԻ ԺԷԼԱԹԻՆՕ ԲՌՈՄԻՒՌՈՎ

Մէն մի տուփի վրայ պէտք է գտնուի Տ. Վ. ՄՈՆՔՀՈՎԷՆԻ անունն և գործարանին այս նշանը.

ԱԶԴ

ԱՌ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉՍ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱՍԵՐՍ

Բոլոր լաւ նիւթերու կեղծը կը շինուի

ՏՐ. ՎԱՆ ՄՈՆՔՀՈՎԷՆԻ չոր բլաքներուն գտած աննման յաջողութեան պատճառաւ, շատեր սկսած են անոնց կեղծերը շինել։ Իրենց ստոր գնէն արդէն կը յայտնուի կեղծ ըլլալնին։

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Դիմել առ Պ. Լուսար Ծանի, ընդհանուր գործակատար ՎԱՆ ՄՈՆՔՀՈՎԷՆԻ գործարանին Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար։

ԱՔԼՈՐԱԽԵՂԴԸ ԿԸ ԲԺՇԿՈՒԻ

ՏՈՔԹՈՐ ՔՈՐՍԱՊԻ ՕՇՈՐԱԿՈՎ

ՔՈՐՍԱՊԻ ԷԼԷՆԻՆՈՎ

ՓՈՐՁՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
ՆԵՐԿԱՅԱՑԵԱԼ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԻՆ

Կեդրոնատեղի ի Կ. Պոլիս, կեդրոնական դեղարան Ն. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍԻ, 244, Բերայի Մեծ փողոց։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՓԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱ ԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՎԻԷՆՆԱ

Հաստատեալ 1858ին

1883 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր 80,711,893·45 Ֆրանք։

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 25 շահ կ'ընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչև 41 ½ % շահ կ'ընեն։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 286 Ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտք)։ Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ. ասկէ զատ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % շահուց՝ 298·30 Ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Վերջնական վճարելի կրկին ապահովութեան բաժինն է տարին 116·19 Ֆրանք։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր Ներկայացուցիչ
ՄՈՐԻՍ ՊԼՐՔԶԻ

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակատարն Պ. Լիօնէլ Պոնտի։

Գրասենեակք, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայերի, երկրորդ յարկ

Ընկերութեան ատենապետն է Ս. ԱՏԼԷՐ

ԶՐԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱՄԷՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Ծովային [illegible] և ցամաքային ապահովութեան

Մէհմէտ Ալի բաշա խան, 2, Պոլիս

Ստորագրեալքս, Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ և ԿՈՒ, պատիւ ունինք ծանուցանել վաճառականաց թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած ենք Մանհայմի ՌԷԱՍԻՒՌԱՆՍ ՄԱՐԻԹԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւն, Պայմանագրութեամբ հաստատապէս կապուած ըլլալով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը Ֆր. 15.000.000

Դրմգլխ. չըջաբերութ. հանուած	7,500,000
Պահեստի դրամագլուխ	775,000
Պահեստ ստանձնեալ վտանգներու և չվճարուած վնասուց համար	1,750,000

Ուրեմն, Մանհայմի Ռէասիւրանս մարիթիմ Ընկերութիւնն ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ շոգենաւով, առագաստանաւով, երկաթուղով եւ ներածեալ կամ արտածեալ ապրանքներու ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնս նաև մասնակից է «ԱՐԺԷԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ»

Union pour l'Assurance de Valeurs

և հինգ ընկերութեանց համերաշխութեան ներքեւ,

որք 30,500,000 Ֆրանքի

դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամէն տեսակ արժէք, արժեթուղթ, կտրօն, պանքնօթ, գոհարեղէն եւն, որք կը ղրկուին թղթատարութեան և սուրհանդակաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմող ընկերութեանց անուանքն տպագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օսմ. կայսերական Պանքան։

Աւասիկ ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏԵԱՐՑ անունները.

Բարիզ	Գօնդուառ տ'էսգօնդ տը Բարի
Լոնտոն	(Լընտըն էնտ Գաունթի Պէնքին և ընկ. (Հնդկաստանի, Աւստրալիոյ և Չինաստանի Պանքա (Աւստրալիական միացեալ Պանքա
Համպուրկ	Պէրլինի գերմանական Պանքա
Ամստերտամ	Ամստերտամի Պանքա
Անվերսա	Անվերսական վարկի Պանքա
Լիէժ	Ընդհանուր Պանքա Լիէժի
Պրուսէլ	Ընդհանուր ընկերութիւն յօգուտ ազգային ճարտարութեան
Մանհայմ	Վարկի հռենական Պանքա
Պերլին	Ս. Պլայխրէօտըր
Վիեննա	(Գրէտի Անշթալթ (Աւստրիական Պանքա Վիեննայի
Բեդերսպուրկ	Ժ. Ե. Կիւնցպուրկ
Գոբէնհակ	Երկրագործական Պանքա Տանիմարքայի
Ճենովա	Բոտ. Հոֆէր և ընկ.
Զմիւռնիա	Տը Գռամէր եղբարք
Պուքրէշ	Ռումանիոյ Պանքա
Աթէնք	Ճարտարարուեստից վարկի Պանքա Յունաստանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմաններն և գներն յոյժ չափաւոր են։

Գործակալ-խորհրդական, Հ. Օպէռ, փորձագէտ Վէրիթասի ծովային գործոց գրասենեակին, Սարաֆեան խան, 6, Կալաթիա։

Ընդհանուր գործակալք
Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ և ԿՈՒ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ Հըլ [illegible], Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէրանդօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարաթին	2,500
Քասսիօ	3,500	Միլօ	2,000
Գօլօրատօ	2,200	Նէրօ	2,000
Գրաւօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյըր	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիլէօ	2,500	Օտրանդօ	4,500
Գամպօ	2,100	Օտտօ	2,000
Դագօ	2,000	Բասիֆիկ	1,200
Դօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բոնդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Ռիգօ	2,800
Էրաքօ	2,600	Ռիալթօ	4,400
Ֆրագօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Ռօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռոմէօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռոմկօ	3,500
Կասիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիտալկօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօմնօ	2,200	Սօրէնտօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիրօ	2,300	Քասանդօ	3,600
Քէլօ	2,000	Եէտտօ	1600
Քօզէօ	2,200	Զէֆիր	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

Գուէնօ շոգենաւը, նաւապետ Թըրնըր, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 21ին և ապրիլ 5ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

514

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲՈՏԻ ՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ց. Մոլինար, 2, Պօվօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԻԱ եւ ԲՈՆԴԻՖԻԴԻ։ Աստա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի, Մանչէսթըրի և Օտեսայի միջև
կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սօֆիա	3,000	Պէգս
Արարատ	2,500	Ռոճըրս
Արգատիա	2,500	Ֆրանքլին
Լագոնիա	2,500	Ուէյք
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
[illegible]	2,800	Ֆօթերգիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲՕՐԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

513

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Մանչէսթըրի միջև բանող
շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Փանոբէս	4200	Օֆիտոս	3000
Ճէբոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Սեսօստրիս	3250	Բէրսա	3000
Թիպս	3250	Լոթիւս	800
Մաքսուէլ	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սէֆի	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

515

[illegible] ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոլսոյ միջև կանոնաւորապէս բանող

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է լը Մէօզ որ պիտի մեկնի ապրիլ 4ին

Ուղեւոր և ապրանք կ'ընդունուին

Նաւուղիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

514

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ամէն տասն օր անգամ մը կը բանին Լիվըրբուլէ և Մանչէսթըրէ միջև.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսթոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Բրատֆորտի եւն եւն համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին ծառայող մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հաստատութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ
Թիւ 1 Պիւյիւք Հալա
փաշա խանին Ղալ.

511

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլի և [illegible] միջև.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոն.
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ասսիրիան	2500	Ֆլամինիան	3700
Անատոլիան	2500	Ֆլավիան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արաբիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իտրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիզարտ	800
Տօւրոյ	700	Օլիրթօ	700
Էճիբշըն	3700	Բերսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինիան	6800

Ասսիրեան շոգենաւն, ապրիլ 7ին Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատերք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ.
Լիվըրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաչման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ռ. Մ. Մավրօկօրտադօ.
Զմիւռնիա, Պ. Պեյթըլ և ընկ.

512

ՍԻՆԿԵՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ փաշա, 90,—ի Կալաթա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց

Ժ. ՆԻԵՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԵՐԿԱՆՕԹԱՐ առաջին կարգի և զուտ պողպատէ, կրելով ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ նշանը։

Կաշիէ ՓՈԿԵՐ ամեն մեծութեամբ, մեքենաներու համար։

ՌԵՍՏԻՆԻ իւղ մեքենայից համար։

ՄԱՀՃԱԿԱԼՔ երկաթէ և արոյրէ։

ՄԱՄՈՒԼՔ ընդօրինակութեան։

Զանազան տեսակ ԴԱՐԲՆԱՑ առարկայք։

Անգլիական ԹԱՆԱՔ տպագրատանց համար։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վաճառականք և ընդհանուր գործակալք

ՑԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

Գէօրգ պէյ խան, Եիւքսէք Գալտըրըմ
Ղալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի

ՄԻՒԼՆԵՐԻ ԴՐԱՄԱՐԿՂԵՂԱՑ

Որոնք կը դիմադրեն հրոյ և խոնաւութեան

Գնողաց համոզման համար մեր վաճառատան մէջ կը գտնուին վկայագրեր եւ Եւրոպայի մէջ եղած փորձերու ապացոյցներ։

ԲԼԱՔԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ

Անգլիոյ հռչակաւոր գործարանին

ՃՕՆ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԱՄԵԼԻՔ, ՄԿՐԱՏՔ ԵՒ ԶՄԵԼԻՔ

Նոյն վաճառատան

ԲԵՆՐՈԼԻ ԼԱՄԲԱՐՆԵՐ

Նոր կատարելագործութեամբք շինուած, երկու լոյսով

Վաճառատունս յանձնարարութեամբ կ'ընդունի ամէն տեսակ ապրանքներ տալ բերել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 44	7 12	7 45	8 9	8 40	9 10	9 44	10 20	10 48	11 22	11 50	1 30	2 1	2 54	3 41	4 9	4 42	5 11	5 39	5 55	6 37	...	...	...	...
Գում—գաբու	6 24	6 3	7 22	7 55	8 18	8 49	9 19	9 53	10 29	10 57	11 31	11 59	1 39	2 10	3 3	3 50	4 18	4 51	5 20	5 48	6 4	6 46	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 28	6 57	7 26	...	...	8 53	9 23	...	10 33	11 1	11 35	12 3	1 43	2 14	3 7	3 54	4 22	4 55	5 24	5 52	...	6 50	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 34	7 3	7 32	...	...	8 59	9 29	...	10 39	11 7	11 41	12 9	1 49	2 20	3 13	4 ...	4 28	5 1	5 30	5 58	...	6 56	...	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 38	7 7	7 38	8 5	8 26	9 4	9 32	10 1	10 43	11 10	11 45	12 12	1 52	2 24	3 17	4 4	4 34	5 6	5 33	6 1	6 13	7 1	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 49	7 19	7 50	8 19	...	9 16	...	...	10 55	...	11 58	...	...	2 36	3 28	4 16	...	5 18	...	...	6 25	7 12	...	...	...	...
Այ Ստէֆանօ	...	7 28	7 59	8 31	...	9 25	...	...	11 4	...	12 8	...	...	2 45	...	4 25	...	5 27	...	...	6 35	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	8 40	...	...	...	...	...	...	12 16	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	1				
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 35	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 52	...	...	...	...	...	...	...	...	6 25	...	...	...	...
Այ Ստէֆանօ	...	6 44	...	7 41	...	8 40	...	9 39	...	...	11 21	...	2 1	...	2 54	...	...	4 42	...	5 50	...	6 36	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 25	6 54	7 27	7 51	...	8 50	...	9 49	...	...	11 31	...	2 11	...	3 4	3 51	...	4 52	...	6 ...	...	6 49	...	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 38	7 6	7 39	8 3	8 34	9 4	9 38	10 1	10 14	11 16	11 44	1 24	2 23	2 48	3 16	4 3	4 36	5 5	5 38	6 12	6 31	7 3	...	...	...	...
Սամաթիա	6 42	7 10	7 43	8 7	8 38	9 8	9 42	...	10 18	11 20	11 48	1 28	2 27	2 52	3 20	4 7	4 40	5 9	...	6 16	6 35	...	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 48	7 16	7 49	8 13	8 44	9 14	9 48	...	10 24	11 26	11 54	1 34	2 33	2 58	3 26	4 13	4 46	5 15	...	6 22	6 41	...	...	...	...	...
Գում—գաբու	6 52	7 20	7 53	8 17	8 48	9 18	9 52	10 10	10 28	11 30	11 58	1 38	2 37	3 2	3 39	4 17	4 50	5 19	5 47	6 26	6 45	7 12	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 ...	7 28	8 1	8 25	8 56	9 26	10 ...	10 18	10 36	11 38	12 6	1 46	2 45	3 10	3 38	4 25	4 58	5 27	5 55	6 34	6 53	7 20	...	...	...	...
	...	...	...	—	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբոց մէջ
Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։